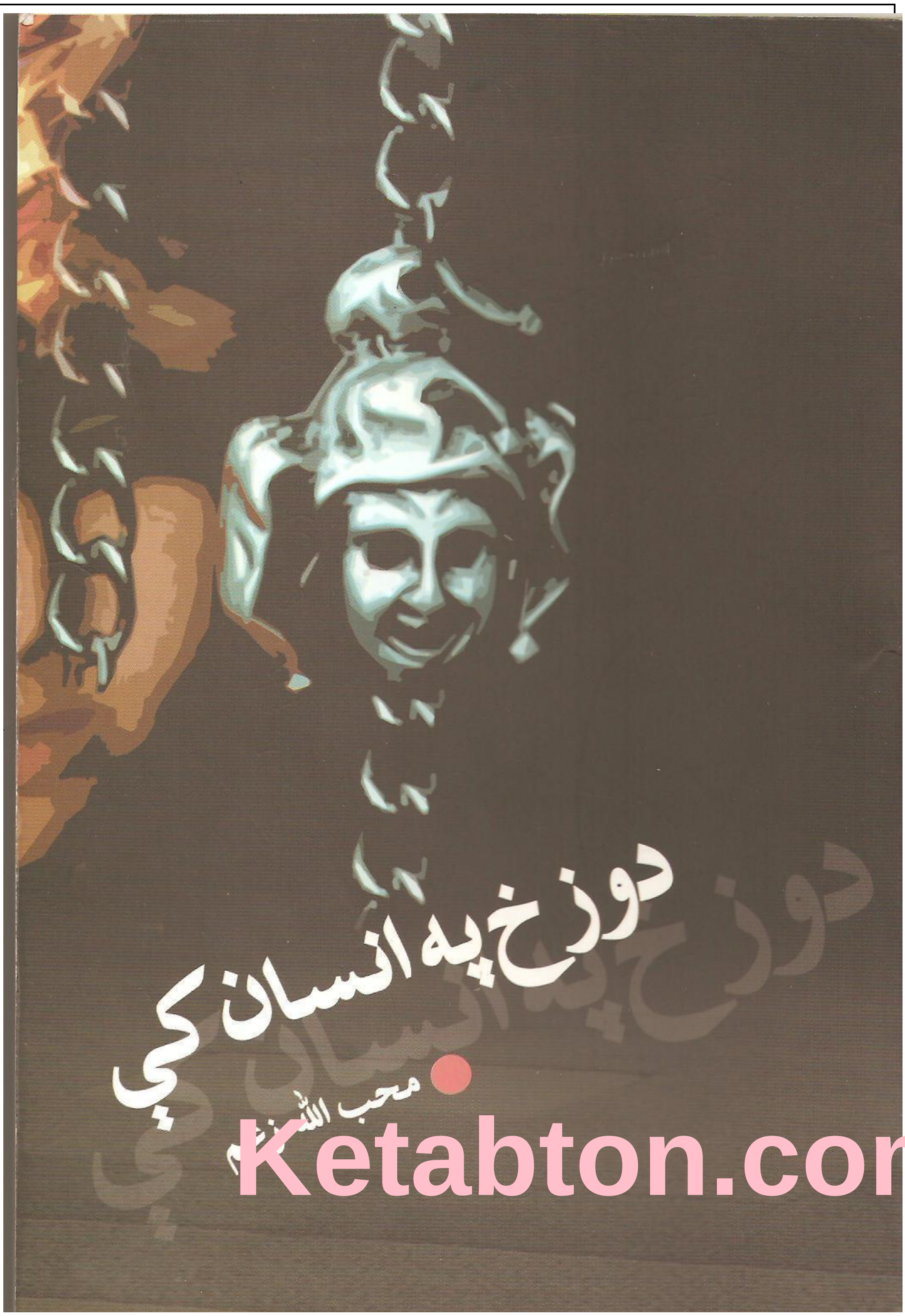

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوزخ په انسان کې

د لنډو کیسو ټولګه

لیکوال: محب الله زغم

خپرندوی: د افغانستان قلم ټولنه ۱۳۸۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځانمرګی

_ ډاکتر صایب ! هله تلوار وکه،

_ اوهو حاجي ملا صایب! خیریت خو به وي؟

_ خبره له خیریت نه تېره ده. کوچنیان مې درته راوستلي. هله ژر کوه چې مري.

ډاکتر حاجي ملا سره په بېړه روان شو. ناروغه په یوې بړستن کې ننغاړل شوې د کتنځي پر غولي پرته وه. ناروغه یې د حاجي ملا او د هغه د مور په مرسته پر مېز پورته کړه. د هغې رنګ تک سپین اوښتی و. سترګې یې پټې وې. خبرې یې نه شوای کولی. د شونډو سره یې ورک وو. ورو ورو یې سا کښله. ګوندې د سا ایستلو توان یې هم نه درلود.

ډاکتر د هغې نبض او فشار وکوت خپل ستاتسکوپ یې د هغې پر سینه دې خوا هاخوا وګرځاوه. لابراتوار والا یې مرستې ته وروباله او ورته ویې ویل: مریضه ډېره کمخونه ده. نه نبض لري، نه فشار. ته یې وینه واخله. هیموګلوبین یې وګوره. زه به ورته یو پلازما سیروم ولګوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لابراتوار والا په ډېرې سختۍ سره د ناروغې په يوه لاس کې يو رګ پيدا کړ. پلاستيکي ستن يې ورولګوله. په بمبه کې يې نيمه سي سي وينه ترېنه واخيسته. ډاکتر ورته سيروم ولګاوه. څو پيچکارۍ يې هم ورګډې کړې.

ډاکتر وپوښتل:

ـ حاجي ملا صايب په دې باندې څه شوي دي؟ دا خو له وينو بيخي خلاصه ده.

ـ داسې ده چې وږمه ورځ نه، لات وړمه ورځ يې کوچنی پيدا سو. بيا يې وينه نه ګيرېدله. وينه دغسې ترېنه تلله. برايې بيا د نمونې يوه ټوټه شېوه سوه. اوس يې وينه ګير سوې خو دا يې هم له پښو غورځولې ده.

ـ نو ولې دې وختي نه راوستله؟

ـ ما وې خدای به ښه کړي.

ـ داسې کارونه کوئ. مريض چې ښه له کاره وباسئ بيا يې ډاکتر ته بيايئ.

په دې وخت کې لابراتوار والا کاغذ په لاس راغی او ويې ويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ هیموګلوبین یې درې ګرامه دي.

ـ هو ما هم همداسې اټکل کړی و چې همدومره به وي.

حاجي ملا وپوښتل: ایموګولبین څه شی دی؟

ـ د وینې ډېره مهمه برخه ده. سړی په همدې بانـدې ژونـدی وي. درې ګرامه خو ډېر کم دي.

ـ نو څومره باید وي؟

ـ تر دوولسو پورته.

ـاوس یې نو چاره څه ده؟

ـ بله چاره نه لري. چاره یې بس دا ده چې وینه ورته ورکړئ.

ـ څوک؟ زه؟

ـ ته یا بل څوک. د هر چا وینه چې ورسره سازه شي.

ـ زه خو وینه نسم ورکولی. ورېم کال ټپـي سـوی وم. ډېـره وینـه رانه تللې وه. اوس هم مریض یم.

ـ ته د ورېم کال خبره اوس کوې؟ اول خـو سـتا وینـه بـه دومـره وخت کې بېرته پوره شوې وي او بیا موږ چې له هر چا وینـه اخلـو،

(c) ketabton.com: The Digital Library

اول یې ښه معاینه کوو چې کومه ناروغي ونه لري یا ترې وینه اخیستل ورته تاوان ونه کړي.

د حاجي ملا مور هم په دې خبرو ځان ورګډ کړ: نه، نه ډاکتر صایب! پام کوه چې زما د زوی وینه وانخلې.

ـ ولې مورې دا نو کوم تاوان لري؟

ـ څنګه تاوان نه لري؟ دا د پوجیو وخت وګوره او وینه اخیستل وګوره.

ـ ګوره ادې ورته هېڅ تاوان نه لري. وینه یې ببرته په درېو میاشتو کې پوره کېږي. که داسې ونه کړو مریضه مو مري.

ـ مړه دې سي د ښځو نو څه کمی ده. بله به ورته وغواړم.

په دې وخت کې عبدالهادی هم راورسېد، د ناروغې ورور. ښه دنګ، ښکلی، ښایستوکی ځوان و. سپین مخ، نری ږیره، نري برېتونه، په رنجو تورې سترګې. د سپین پاج لنګوټې ورسره ډېر خوند کاوه. کلاشینکوف یې پر اوږه و. د مرمیو څو ججوري یې په پرتله کې پراته وو. هغه له نورو طالبانو سره د کجکي په کمربند کې پروت و. اوس هم له خط نه راغلی و. له ډاکتر نه یې وپوښتل: خور مې څنګه ده؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ وضع یې ډېره خرابه ده. همدا اوس مې حاجي ملا ته همدا خبره کوله چې باید یــو یا دوه کسان خامخا خپله ویــنه ورتـه ورکي خو حاجي ملا درگرده لگیا دی چې زه خو وینـه نـه ورکـوم. څه ښه شو چې ته راغلې.

ـ نو زه به څه وکم؟

ـ وینه به ورکې. نور نو څه؟

ـ زه؟ نه ډاکتر صایب! هر څومره پیسې چـې لگېـږي، ورکـوم یـې خو وینه نه ورکوم.

ـ دا د پیسو کار نه دی. وینه خو کومه دوا نه ده چې پـه پیسـو یې واخلو.

ـ وینه به د بل چا نه واخلو، پیسې به ورته ورکړو.

ـ په دې کلي کې به څوک پیدا شي چې خپلـه وینـه ورکـړي؟ ستا چې خپله خور ده، په کیسه کې یې نه یې نو بل یې څـه پـروا کوي؟

ـ زه یې نه سم ورکولی.

ـ ولې؟ گوره خور به دې مړه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ مرگ او ژوند د خدای له طرفه وي.

ـ بېشکه. خو موږ هم باید خپل بنده‌گي کوښښ وکو.

ـ د چا چې وخت پوره وي. زما او ستا په کوښښ هم څه نه کېږي.

ـ ته څه خبر یې چې د دې وخت به پوره وي که نه؟

ـ که وخت یې نه وي پوره، بې له وینو هم ژوندۍ پاتې کېږي.

ـ ته ولې دومره ډارېږې؟ هلته طالبانو سره خط کې پروت یې. شپه ورځ دربانديې د مرمیو باران وي. که هلته ولګېږې نو پوهېږې چې څومره وینه به درنه لاړه شي؟

ـ هلته مې چې هر څومره وینه وبهېږي، هغونه اجر لري.

ـ نو یو څوک د مرگ نه ژغورل اجر نه لري؟

ـ ما درته وویل چې مرگ او ژوند د خدای په لاس کې دي. زه او ته نه څوک وژلی سو او نه یې بچ کولی سو.

ـ ترجمه دې ویلې ده؟

ـ خود مې ویلې. تا غوندې خو مې د کفر مکتوبونه نه دي ویلي. پوره اوه کاله مې مدرسه کې سبقان ویلي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ ښه نو د دې ایت ترجمه راته ووایه چې فرمایي:

و من احیاها فکانما احیا الناس جمیعا

ـمعنا یې دا ده: او چا چې ژوندی کړ یو نفس، لکه ژوندی کړی یې چې ټول عالم وي.

ـ ښه نو دا کار اجر لري، که نه؟

ـ ته دې خپله ډاکتري کوه. ستا سر په دې خبرو نه خلاصیږي. دغه ایت په قران کې فقط یو ځل راغلی خو د جهاد په باب تر سلو زیات ایتونه سته.

ډاکتر غوښتل چې ځواب یې ورکړي چې د حاجي ملا مور ناري کړې: هله ژر کوئ. دلته راسئ.

درې واړه په منډه کوټې ننوتل. د ناروغې سا ختلې وه. سیروم یې بند شوی و.

ډاکتر په بېړه د هغې پر سینه خپل ستاتسکوپ وگرځاوه بیا یې د دواړو لاسونو ورغوي د هغې پر سینې سر په سر کېښودل او په زوره یې کښته خوا ته زور وکړ. دا کار یې شپږ واري تکرار کړ. بیا یې د هغې سر شا ته قاط کړ یوه سپینه ټوټه یې پر خولې ورکېښوه. په یوه لاس یې پوزه وربنده کړه. خپله خوله یې پر ټوټې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټينګه ولګوله او خپله سا يې د هغې خولې ته ورپو کړه. دا کار يې د سترګو په رپ کې وکړ. بيا يې شپږ واري پر سينې زورونه وروکړل او بيا يې خولې ته سا ورپو کړه.

پوره لس دقيقې همداسې لګيا و. خو آخر يې په نهيلۍ خپل کار بند کړ. له سر او مخ يې خولې بهېدلې. معلومېده چې ډېر ستړی شوی و. په سترګو کې يې وير ښکارېده.

حاجي ملا ته يې وويل: خبره خلاصه ده.

ځو شېبې ټولو لکه يخ چې وهلي وي. په خپلو ځايونو ولاړ وو. د هر يوه په ذهن کې ځينې خبرې وې. ډاکتر خواشينی و. د حاجي ملا او عبدالهادي بېرحمۍ ته فکر وړی و. ځان يې هم ګرم باله چې څنګه يې هغوې ته قناعت نشو ورکولی. ولې دا ښځه مړه شوه؟ په لړو وينو يې ژغورل اسان وو. ځان سره يې ويل کاشکې د طب پر ځای مې د منطق کتابونه لوستي وای. زما منطق څومره کمزوری دی. د ملايانو منطق بيا څومره قوي دی. ځوانان د دوې په وينا له خپلو سرونو او خپلو وينو تېرېږي خو زه چې غواړم د چا ژوند وژغورم، زما په وينا څوک يو څاڅکی وينه هم نه ورکوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حاجي ملا هم خپه و. چورت يې واهه چې تېر کال د ترياکو خوند نه و. ده ته په زکات کې ايله دوه منه ترياک رسېدلي وو. سږ هم ترياکو مرض کړی نو د بل واده پيسې به له کومه کړي.

د عبدالهادي چورت دومره خراب نه و. د هغه په خيال کې د جنت باغونه شنه کېدل. حورې، غلمان، د مېوو باغونه، د شېدو رودونه، د شرابو حوضونه. هغه سبا ښار ته تله واسکټ يې همدا اوس اغوستی و. سبا د باغ پل سره د ملي اردو کاروان تېرېده او ده ورباندې ځانمرگی برید کاوه.

کابل _ ده افغانان. آريا کلينيک

۱۷ - ۰۳ - ۱۳۸٦

(c) ketabton.com: The Digital Library

تــمـدن (ت. م. د. ن)

نور احمد غرغښت د ښونـځي په اداره کې ناسـت و. مخې ته يې د مېز پر سـر شل ـ پنځه ويشت ورقې پرتـې وې. دا د زده کوونکـو د کـورنۍ دنـدې کـاغــذونه وو چــې ده د کتلـو لپـاره راوړې وې. مخکې تـر هـغې چې ړومبۍ پاڼه وګوري. ډېر خوشـحال و. د دې پاڼـو د کتلو لپاره يو ډول تلوسـې او هيجان اخيستی و. لاسونه يې رېږدېدل. زړه يې درزېده. په لړزاندو لاسونو يې د خپلې کورتۍ له جېـب نـه د عينکـو ډبلـی راويسـت. خـلاص يـې کـړ او ذره بينـې عينکې يې په سترګو کېښودې.

په تېرو ځلوېښتو کلونو کې چې دی ښوونکی و. ډېـر ځلې پـه هـم داسې حال ليدل شوی و. استاد غرغښت د کلماتو د تجـز يـې او په تورو وېشلو او د هر توري لپاره د مانا را ايستلو ته ډېــره لېوالتيـا درلـوده. مثلاً د انګرېزي ټيچر کلمه يې داسې په تورو وېشله:

Teacher

T = talent

E = educated

(c) ketabton.com: The Digital Library

A = able

C = careful

H = honest

E = expert

R = responsible

همدارنګه د پښتون کلمې ته یې دغه مانا جوړه کړې وه:

پ = پـتمن؛ ښ = ښـاغلی؛ ت = توریـالی؛ و = وفـادار؛ ن = ننګیالی

ده په هـمدې توګه ډېـرو کلمـاتو لپاره په زړه پورې مـاناوې جـوړې کـړې وې او دا ځـل یې خپلـو شاګـردانـو ته دنده سپارلې وه چـې د «تـمدن» کلمه تجـزیه او د هـر تـوري لپاره یې یوه مناسـبه مـانا پیدا او په کاغذ کې یې ولیکي. د تمدن کلمه د اسـتاد لپـاره ډېـر اهمیت درلود. هغه له تمدن سره ډېـره مینه درلوده او هر وخت به یې د خپل هیواد د لـرغوني تـمدن په بـاره کـې خبــرې کولــې. خـپلــو شاګردانو ته یې هم یوازیــنی نصیحت دا و چـې د خپلـو پلرونو په شان دې زیار وباسي تر څو د خپل هیواد له لاسـه تلـلي ویاړونه بېرته ژوندي کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

استاد ړومبۍ ورقه راواخیسته. په حیرانتیا سره یې وکتل چې شاگرد یې د تمدن کلمه داسې په تورو وېشلې وه:

ت = توپک م = مرمۍ د = دښمن ن = نسکور

په پای کې یې لیکلي و: یانې د توپک مرمۍ دښمن نسکوروي.

دویمه ورقه یې راواخیسته. په کې داسې لیکل شوي وو:

ت = توپ م = مرمۍ د = دیوال ن = نړول

یانې د توپ مرمۍ دیوالونه نړوي.

دریم زده کوونکي بیا داسې لیکلي وو:

ت = تانک م = ماین د = درب ن = نسکور

یانې: تانک پر ماین وخوت. درب یې وکړ او نسکور شو.

یوه بل زده کوونکي چې پلار یې پخوا مجاهد و. دغه کرښې کښلې وې:

ت = تَیَاره [د طیاره نا سمه املا]

م = مجاهد

د = دافع هوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ن = نسکور

یانې: تیاره =طیاره مجاهدینو د دافع هوا په ډزو نسکوره کړه.

د هـرې ورقې په کتلـو د استـاد پـر تنـدي یـوه بلـه گونځـه هـم زیاتېدله. د خـوشالۍ احساس یې په نهیلـۍ بـدل شـوی و. اوس یې هم زړه په تېـزۍ درزېده خـو نـه د تلوسـې او هیجـان لـه املـه بلکې د هـغه درد له املـه چې د خپل زړه په تل کې احساساوه. د وخت پـه تېـرېدو نه پوهېده. د نـورو استادانـو خـبرې چې په اداره کـې ناست وو. د ده تر غوږونـو نـه رسـېدلې. د چاپېریـال سره یـې اړیکه شلېدلې وه. په ځان کې ډوب و او د ځانـه سره کـرار کـرار د شونډو لاندې بونگېده. له ډېـرې چوپتیا نه وروسته یې په لـوړ اواز په داسې یوه لهجه چې گوندي سرمعلم به هم په موضوع خـبر وي وویل. سرمعلم صایب! دا شاگردان هم والله که گرم وي. دوی هغـه وختونه نه دي لیدلي چې پلـرونو به یې د بودا مجسمې جـوړولې. دوی یوازې دغه وخت په یاد لـري چـې بودا په کې ړنگه شوه.

۰۹،۲۵، ۱۳۸۵

هـلمند کجکی

(c) ketabton.com: The Digital Library

خندا

نن د هغـو دریـو تنـو د وژلـو وار و. هغـوی مـو پـه دلارام کـې نیــولي وو. ســړک یـــې جــوړاوه. درې واړه افغانـــان وو. خــو لــه هندوستانیانو سره یې کار کاوه. زموږ مشر ملا هیبت اخنـد وایـي: «څوک چې له کافر سره په دوستۍ کې درې گامه واخلي. د هغـه او د کافر مرگ یو شی دی.»

ملا هیبت اخند هم عجیبه سړی دی. دوه کاله کېږي چې زه یـې انډیوال یم خو تر اوسه مې د هغه خندا نه ده لیدلې. نه خاندي نه له چا سره ټوکې کوي. هغه څه کـوې چـې نـور انـډیوالان هـــم ټوکو ته نه پرېږدي. وایي چـــې دا لهـو و لعب دي او لــهو و لعب ناروا دي. په نه خبره سړي ته د ښځې کنځل کوي. ټول انډیوالان ورنه په ډډه گـــرځي. مـوټـروان او وراره یـې تل ورسـره یو ځای وي خو هغوی هم لکه موږ غوندې ترې ډارېږي.کله چې هیبـت اخنـد په چا قار شي. همدغو دوو کسانو ته امـر کوي چـې پښې یې پـه لنگوټې وتړي بیا د لنگوټې یو سر موټروان او بل سر یې خپل وراره ته ورکـوي چـــې پښـــې یـــې پورتـه ونیســـي. پخپلـه لښـتې را اخلي او تر هغو پورې یې وهـي چـې یـا خـو بیخـي لـه اخ و ټوخـه ولوېږي او یا هـم ســـړی بـې سـده شـي. مـا هـــم دوه ځلـــې

(c) ketabton.com: The Digital Library

همداسې وهل خوړلي دي. یو ځل لمانځه ته لــړ ناوخته شوی وم. بل ځل یــې راته امر کــړی و چــې یو سـړی پر مخ په لغتو ووهم. ما ویلي وو چې ملا صایب دا خو گناه ده. بس همـدا خـبره نه وه بلا وه. داسې یې ووهلم چې دوه ورځې مې پښه پر ځمکه نه شوه ایښودلی.

څېره یې خدایي هیبت لري. یوه سترگه یې ړنده ده. وایي چې پر کوم مین ختلی و. یوه پښــه یــې لــه زنگانه نه غوځـه ده. د کیڼ لاس دوې گوتې یې نشته. د بم وړو وړو پارچو یې له مخ نه غلبېل جوړ کړی. پر پـزې یـې د کالدانــې یـو غـټ تـپ پـاتې دی. هــم کوسه دی هم نیم شونډی. برېتونه یـــې ډېـــر نـري دي. غاښـونه یې غټ غټ او کاږه واږه دي. د تندي گونځې خو یــې سر و کـال نه ورکېږي. چې ویده هم وي سـړی تـرې ډارېـږي. پـه ونـه ډېـــر ټیټ دی خو غـږ یې ډډ دی. اورېدلي مې دي چې په درې کلنی کــې یتیم شوی و. مور یــې بیا خپل لېـوره تـه ناسـته وه. لېـور یـې چرسي و. هیبت به یې هره ورځ واهه. هماغه و چې هیبت له کوره وتښتېد او د بل کلي په دایره کې یې واړول.

د دایرې انډیوالان یې وایي چې هیبت له ځیرې سره نه و جوړ. هر وخت به یې ځان ترې نه ایست خو کله به چې مجبور شو نـو هـم

(c) ketabton.com: The Digital Library

به يې ځيرې راټولولې او هم به يې د شونډو لاندې خلکو ته کنځل کول. اوس هم همدغه خوی لري. نور کنځل يې خير خو د ښځې کنځل چې چا ته کوي. ما ته ډېره غوسه راځي خو له ډاره څه ويلی نه شم.

دا دی راغی. ټولو ته يې په ځير وکتل. بيا يې وويل: لاليه! ورشه هغه سرکوزان راوله.

بنديان يې راوستل. لاسونه يې لنګوټو باندې تر شا تړلي وو. د درې واړو رنګ تښتېدلی و. هيبت خان خو ان پرون د هغو پر مريو چاړه ايښې وه او ورته يې ويلي وو چې سبا به مو مردار کړم. خوارکيان لکه پاڼې رېږدېدل. لکه مال چې قرباني ته يې بيايې. ځانونه يې شاته شاته کول خو زمونږ دوو تنو انډيوالانو بېرته له شا پورې وهل. د ملا هيبت مخې ته يې په ګونډو کړل.

هيبت اخند موټروان باندې غږ کړ: هلکه زما چاړه راواخله.

بنديانو چې د چاړې نوم واورېدل. درې واړو په ژړا شول. ناري سورې يې کولې:

_ ملا صايب! د خدای لپاره رحم وکړه.

_ خدای ته وګوره ملا صايب! کوچنيان لرو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ ملا صایب مره نه کش. نوکریته مېکـنم. بـه لیـاز (لحـاظ) خدا!

خو هیبت اخند لکه چې کوڼ وي. د هغو پر خـبرو یـې بیخـي سر ونه گرځاوه. له موټـروان څخه یـې چاړه واخیسـته. د اول نــفر پـر مری یې کېښوده. هغـه بیـا پـه زاریـو وژړل. پـه ژړه غـوني غـږ یـې وویل: ملا صایب! خدای ته وگوره. زه خو مسلمان یم. خون به مې تر غاړې دې شي. خدای...

نور څه ویلو ته یې پرېنښود. چاړه یې پر مری ور تېره کړه. غاړه یې تر نیمایـي ورغوڅـه کـړه. هغـه شـټنکې وهلـې. لاس او پښـې یـې غورځولې. د ورمېږه له دوو رگونو څخـه یـې وینـې دارې وهلـې. زه ډېر ډارېدلی وم. ما تر اوسه د انسان ځنکدن نه و لیدلی. وژل خو یې څه کوې. زړه مې درزېده. سر راباندې دروند شـو. لاسـونه مـې رېږدېدل.

هیبت اخند بیا د هغه پر مری چاړه تېـره کـړه. دا ځـل یـې سر لـه ستې نه بیخي جلا کړ. د پرې شوي سر له وېښتانو نه یـې ونیـول. خپلو سترگو ته یې پورته کـړ او کـټ کـټ پـه خنـدا شـو. ډېـر یـې وخندل. دا اول ځل و چې د هغـه خنـدا مـې لیدلـه. سـترگې یـې سرې وې. سرې تربنه وېربده. ټولو ته یـې پـه ځـیر وکتـل گونـدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ حال یې زموږ په څېرو کې لیده. په سترګو کې یې د ارامۍ نښې وې. لکه چې مار چیچلي ته دې تریاک ورکړې وي او درد یې کرار شوی وي. همداسې هوسا شوی و.

د دویم بندي پر غاړه یې چاړه کېښوده. سر راباندې وڅرخېد. سترګو باندې مې توره تیاره راغله. زه په نورو باندې پوه نشوم.کله چې مې بیا سترګې وغړولې. انډیوالان را نه چاپېر وو. یوه انډیوال راباندې غږ کړ: مامد نسیمه ! پورته شه چې دوه لمونځونه درنه قضا شول.

کابل

۱۷-۲-۱۳۸٦

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پیر لېونتون

څو اونۍ کېدې چې د کریم خوی بدل شوی و. ډېر وخت به ځان ته یوازې کېناسته. زموږ سره یې ګپ شپ او ټوکې ټکالې کمې شوې وې. د درسو په کیسه کې هم چندانې نه و. هغو ساعتونو ته چې استادانو یې د درس پوښتنې کولې. نه راتله. انګلیسي کورس یې هم پرېښی و. ما څو ځلي ورته ویلي و چې وه ملګریه که مریض یې چې ډاکتر ته دې بوځم. خو هغه به هر ځل ویل چې نه زه بیخي روغ رمټ یم. یوه ورځ چې زه او کریم د لیلیې په کوټه کې یوازې وو. راټینګ مې کړ چې هرو مرو به حال وایې. څه درباندې شوي دي؟

هغه وویل: هېڅ راباندې نه دي شوي.

- نو ولې داسې یو رقم خپه غوندې یې؟

- نه یم. ولله که خپه یم.

- پخوا خو داسې نه وې. که کومه ستونزه لرې راته ووایه زه به درسره مرسته وکړم.

- نه بابا ته ولې دومره شله یې. درته ومې ویل چې هېڅ خبره نشته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ گوره له ما نه يې مه پټوه. رېښتيا، مين شوی خو به نه يې؟

ـ نه مې پرېږدي نو. مجبور يم چې درته ووايم. گوره ما د پير لاس نيولی. آغا جان نوميږي. ډېر لوی ولي دی.

ـ دا خو ډېره ښه خبره ده خو بيا نو ولې خپه يې. ولې درس نه وايې. له موږ سره ولې خبرې اترې نه کوې؟

ـ ما ته مې هره جمعه کې پير صايب وظيفه راکوي. تر بلې جمعې زه هماغه وظيفه کومه. چې وظيفه کوم بيا نور هېڅ شی خوند نه راکوي.

ـ گوره کريم جانه! هر شی يو حد لري. وظيفه خپل ځای لري، درس خپل ځای. په هېڅ شي کې افراط ښه نه دی.

ـ ما ته مې پير صايب ويلي چې وظيفه دې سمه کوه. نورو شيانو پسې مه گرځه. خدای قادر مطلق دی هر څه به درته سم کړي. زه د درسونو هېڅ انديښنه نه لرم بيا به په امتحان کې وگورې چې څوک ډېرې نمرې وړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه ورته تر ماښامه لګیا وم خو هغه له خپل خره نه کښته کېده. لـه هغې ورځې وروسته به یې کله کله د پوهنتون باغچې تــه بـوتلــم او راســره به یې د زړه خـوالـه وکــړه. پـوهـېده چې بل څوک یــې خبرو ته غوږ نه نیسي. په ټولو انډیوالانو کې یې یـوازې لـه مـا سره ډېره لګېده. هغه هم په دې خاطر چې خبرې یې واورم. که مـا بـه کوم نصیحت ورته وکړ نو خوا به یې بده شوه. هغه تل را ته د خپل پیر صفتونه کول. نوې نوې خبرې یې زده کړې وې: «فنا فی الله»، «وصلت»، «هاتف»، «غـوث»، «قطـب زمـان» او ډېـرې نـورې خـبرې چې زه یې پر ماناوو چندان نه پوهېدم. هره اونۍ به یې د آغا جان د کراماتو یوه نوې کیسه کوله.

یوه جمعه یې راته وویل چې راځه نن ته هـم راسره لاړ شـه. د پـیر صایب په حضور به دې مشرف کړم. ما هم همدا غوښت چې کومه ورځ دغه پیر وګورم چې څه رنګ سړی دی.

ورسره لاړم. د قلعه مسلم تنګـو کوڅـو کـې څـو وارې ښــي او چـپ لاس ته وګرځېدو تر څـو د آغـا جـان لنګـر تـه ورسـېدو. د سرای د دروازې دواړو خـواو تـه شـپږ شـپږ کسـان لاس پـر سـینه ولاړ وو او راتلونکو کسانو ته به یې «مرحبا! مرحبا! جزاک الله!» ویل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کریم مخکې زه ورپسې انګړ ته ننوتو. ډېره لویه حویلي وه په منځ کې یې د وزیر اکبر خان مېنې د کورونو په شان یوه لوکسه دوه پوړېزه ودانۍ وه. د اول چت دالان په بوټونو ډک و. د یوې لویې کوټې مخې ته مو بوټونه وایستل. د کوټې ور بېرته و خو د جالیو پرده یې ځوړنده وه.

کریم پرده لېرې کړه او ورننوت. ورپسې زه هم ننوتم. د کوټې بر سر کې درې دانې کوربچې سر پر سر پرتې وې او د تخت غونډې ځای یې جوړ کړی و. پر دې تخت باندې یو ږیرور ناست و. ږیره یې ډېره اوږده او پاکه وه. مخ یې تک سپین ځلېده. داسې ښکارېده چې په ژوند کې به یې د لمر مخ نه وي لیدلی. برېتونو یې دواړه شونډې پټې کړې وې، خوله یې نه ښکارېدله. څنې یې نږدې تر ځنګلو پورې رسېدلې وې. پر تندي یې یوه نرۍ زرغون رنګه ریتاړه تړلې وه. پر غاړه یې ډېرې اوږدې تسبیح چې سرې، شنې، ژېړې، سپینې او زرغونې دانې یې لرلې، پرتې وې. اوږده شنه چپنه یې اغوستې وه. پایڅې یې بډ وهلې وې. یو بالښت یې شا ته او دوه ګردي بالښتونه یې دواړو څنګو ته پراته وو.

د کوټې دواړو اوږدو دېوالونو ته ډېرو ږیرورو او څنېورو ډډې لګولې وې. په یوه کنج کې لس دولس کسان د دایرې په شکل سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناست وو او په لوړو اوازونو يې «هل، هو، هل، هو» ويل او لکه فنر غوندې له ملا نه ټيټېدل او هسکېدل.

همدا چې کوټې ته ننوتو، کريم خپل پير خوا ته په خاپوړو روان شو. کوټه څه کم شل گزه اوږده وه او کريم دا ټول واټن هماغسې په خاپوړو وواهه. پير ته چې ورسېد، لکه سپی چې د خپل څښتن په پښو پورې ځان سولوي، د پير په پښو يې خپل مخ او پوزه وموښل.

د پير په څېره کې يو ډول تکبر ښکارېده. سترگې يې پټې نيولې وې. په گوتو يې د تسبو دانې اړولې. ښه ډېره شېبه وروسته يې سترگې پرانيستلې. د کريم پر سر يې لاس تېر کړ. «جزاک الله» يې وويل بيا يې د پخوانيو اروپايي بدايو ښځو په دود ښی لاس کريم خوا ته ونيو. کريم د هغه لاس په شونډو او سترگو ښکل کړ او بېرته هماغسې په خاپوړو شا ته روان شو. بې له دې چې مخ يې له پير څخه واوړي، د کوټې پای سر ته راغی او غلی په يوه کنج کې کېناست.

د پير چې ما ته پام شو په ډېر اواز يې رابانددې غږ وکړ: «مرحبا! مرحبا! راځه د خدای دوسته راځه»

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه په عادي تگ رهي شوم.

ټول ناست کسان سره وبونګېدل:

_ دا بې ادب څوک دی؟

_ ځمکې ته ولويږه کم بخته!

_ توبه، توبه!

_ استغفرالله! توبه!

_ يا پيره رحم وکړه!

_ يا پيره کرم!

_ يا پيره ورحمېږه چې دا کوټه پر موږ ونه نړېږي!

ما غوږونه کانه واچول او همداسې نېغ پير خوا ته ورغلم. پير خپل لاس را اوږد کړ چې مچ يې کړم. خو ما په يوه لاس ورته لاس ورکړ. د پير شنې اوبلنې سترګې زما په سترګو ښخې شوې. را ته ويې موسل او ويې ويل: پروا نه لري ته نن زما خاص مېلمه يې. راشه! دلته څنګ ته مې کېنه.

د مريدانو شور پورته شو: سبحان الله! سبحان الله! يا پيره صدقه دې شم. يا پيره ډېر مهربان يې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما د سترګو لاندې هم پیر او هم مریدان يې څارل. پیر یـوه څنډېـور ته په سترګو کې اشاره وکړه. هغه راپاڅېد او په څرخېدو او تاوېـدو شو. په لوړ غږ يې شروع کړ: «هل هو. یا پیره یا پیره. هل هو هل»

نورو مریدانو د هغه خبرې ورغبرګولې داسې شور جوړ و لکه د اول صنف شاګردان چې په ښوونکي پسې الفبې تکراروي. سړی پـوره لس دقیقې تاوېده. اخر کې زما مخـې تـه کېناسـت. سـترګې يـې تکې سرې وې او شا و خوا يې توره کړی راتـاوه وه. پـه خولـو لونـد خیشت و. ګرېوان يې تر نامه خلاص و. د نورو په شان يې په غـاړه اوږدې تسـبیح کـوړۍ وې. لمـن يـې د کبابیـانو پـه څېـر سـورۍ سورۍ وه. د خولې نه يې د چرسو او سګرټو بوی راتلـه. څنډېـور پـه زوره چیغه وکړه: یا پیره! دغه سړي ستا بې احترامي کړې ده.

پیر وویل: پروا نه لـري. نـن يـې اولـه ورځ ده. بیـا بـه داسـې ګستاخي نه کوي.

ـ یا پیره! که زه ورته څه ونه وایم، خدای به رانه خپه شي. یا پیره! ته د خدای محبوب يې. ستا د ازار زور نـه لـرم. پرېـږده چـې دې بې ادب ته سزا ورکړم.

ـ مرحبا! بس دی. ما بخښلی دی. زما پر مېلمه کار مه لره.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځنبېور د پیر پښو ته ولوېد او په ژړا یې وویل: یا پیره صدقه دې شم. ته څومره مهربان یې.

زه پوهېدم چې دا هر څه د نورو مریدانو د ډارولو له پاره کیږي او پیر غواړي چې خپلو مریدانو ته خپل زور وښیي.

غرمه شوه. ګډوه او چیلمچي راورسېدل. د پیر لاسونو ته یې اوبه واچول. بیا یې د چیلمچي اوبه په یوه سطل کې چې تر نیمایي له اوبو ډک و، توې کړې. مریدانو پر سطل برید جوړ کړ. له هرې خوا نارې پورته کېدې «ما ته یې راکړه.»، «یو غوړپ دې خوا ته را تېر کړه.»، «باداره! چې زه دې هېر نه شم.»

هر چا ته به چې په ګیلاس کې یو غوړپ اوبه ورسېدې، نو مخ قبلې ته به ودرېد او د بسم الله پر ویلو به یې خولې ته پورته کړ.

ډوډۍ مو وخوړه. پر دسترخان باندې د هر څه پرېماني وه. سېله وریجې، درې رقمه غوښې او څو رنګه میوې. دسترخان چې ټول شو، ساعت ته مې وکتل. پوره یوه بجه وه. پیر ته مې وویل: آغا صایب! د جمعې ورځ ده. د لمانځه وخت دی. که دې خوښه وي چې جومات خوا ته ورشو. پیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

وویل: لمانځه ته؟ آغا باداره ته دا خوارکی پوه کړه. لکه چې موږ يې نه يو پېژندلي.

آغا بادار چې زما په اند د آغا جان ورور او معاون به و، وويل: د خدای دوسته! لمونځ خو پر عامو خلکو باندې فرض دی. دا د خواصو دېره ده. موږ شپه او ورځ له خدای سره يو. زموږ سترګې، لاسونه، پښې، زړه او ټول اندامونه د خدای ذکر کوي. پير صايب خو په خلوت کې ورسره مستقيماً خبرې کوي. موږ اهل الله يو لمانځه ته ضرورت نه لرو.

ما د لمانځه لپاره رخصت واخيست او ووتم. له هغې ورځې وروسته کريم له ما نه هم ګوښه ګرځېده. څو وارې مې هڅه وکړه چې ورسره خبرې وکړم خو ګټه يې ونکړه. هغه ورځ تر بلې لا په خپل ځان کې ډوبېده. سترګې به يې مدام سرې وې. د سمستر د پای ازمويني پيل شوې. کريم د دوو دريو مضمونونو امتحان ورکړ خو بيا ورک شو. نه ليليې ته راتله او نه پوهنتون ته.

نن مې پس له دوو کلونو هغه وليد. اول سر کې مې بيخي ونه پېژاند خو چې ښه ورته ځير شوم، پوه شوم چې کريم دی. د سر نه تر پښو پورې په خيرو کې ډوب و. ويښتان يې جاغه او ببر وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګرېوان يې شلېدلی او لمن يې سورۍ سورۍ وه. د لستوڼو تڼۍ يې شکېدلې وې. سترګو يې چوخنې نيولې وې. ږيره او برېتونه يې ببر او خېرن وو. د خولې له کونجه يې ناړې بهېدلې. يوه پايڅه يې کښته بله پورته وه. سترګې يې مخامخ کوم شي ته ځير وې. ما فکر وکړ چې ما ته به ګوري خو له څنګه مې تېر شو او سترګې يې هماغسې يوې نقطې ته نيولې وې. ما وربانديې غږ وکړ خو لکه چې اورېدلي يې نه وي، رانه تېر شو. له هغې خوا دوه کسان راروان وو. يوه يې بل ته وويل: دا دېرشم کس دی چې د آغا جان په لنګر کې ليونی شوی. کابل

١٣٨٦ - ٠٤ - ٠٤

(c) ketabton.com: The Digital Library

د فراغت جشن

اجمل ته په ټول ژوند کې دا ډېره مهمه ورځ وه. هغه ورځ چې د لسو کالو را په دېخوا ورته په تمه و. مګر په څېره کې یې د خوښۍ څرک نه لګېده. هغه د لوړو زده کړو وزارت خوا ته روان و تر څو خپل ډیپلوم واخلي. چورت یې واهه.

څه ښه وختونه وو. لس کاله مخکې په همدغو ورځو یانې د حوت د میاشتې په اخرو ورځو کې د کانکور پایلې اعلان شوې وې. یوه ملګري پر اجمل باندې زېرى کړى و چې «اجمله! مبارک دې شه! طب ته کامیاب شوی یې.»

هغه پر ځان باور درلود او پوهېده چې ملګری یې ریښتیا وایي خو بیا یې هم تلوسه لرله چې خپله نتیجه پخپلو سترګو وګوري. وروسته له هغه یې چې خپله نمره لیدلې وه، په ډېرې خوشحالۍ سره خپل کور خوا ته روان شوی و. کله چې کور ته رسیدلی و، لیدلي یې وو چې مور، پلار، خویندې او وروڼه یې ټول ګلان په لاس د هغه راتلو ته منتظر دي. هماغه ملګري چې په ده باندې یې زېرى کړى و، کور ته یې هم خبر ورکړى و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه وخت به د پوهنتون د فارغـانو د فراغـت ورځ پـه ډېـرو ډېـډبو لمانځل کېدله. لوکس موټـرونه به يې گل پـوش کـول. پـه لوکسـو هوټلونو کې به يې محفلونه جوړول. د فارغانو په غاړو کې به گلان اچـول کېدل. دوی بـه لوکسـې دريـشۍ اغوسـتې وې او گلپـوش موټرونو به يې د پوهنتـون پـر سـړکونو گرځيـدل. د دې حالـت پـه ليدو به د اجمل په زړه کې گرځېدل چې کاشکې هغـه هـم خپـل فراغت په همداسې شان ولمانځي. خـو اوس هغـه وختونـه نـه وو. اوس هـر څـه بـدل شـوي وو. هېچـا حـق نـه درلـود چـې دريشۍ واغوندي. د محفلونو جوړول خو لويه گناه وه. علم، پوهه، زده کړه، دې هر څه خپل ارزښت له لاسه ورکړی و. د تنـظيمي جگـړو پـر مهال د کابل پوهنتون پوره درې کاله بند و. اجمـل تـه د طـب اوه کلنــــه دوره لســــو کالــــو تــــه اوږده شــــوې وه. اجمل خيال پلو واهه چې خپل فراغت لمانځي. په لوکس گلپوش شوي بنز موټر کې سپور دی. د سړک دواړو غاړو ته ولاړ کسان پر موټر باندې گلان شيندي.

هـغه هـمداسې په چورت کې روان و چې د يوه موټـر بـريک ځان تـه متوجـه کـړ. د غـږ لـوري تـه يـې وکتـل کـه گـوري چـې د امـر بالمعروف ډاټسن موټر دی. د موټر له باډۍ څخه دوه تنه طالبـان

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې سترګې يې د ناوې په شان تورې وې او پر سرونو يې د پاچ سپينې لنګوټې وې، ورټوپ کړل. د هغو څخه يو تن چې کيبل يې په لاس کې و، د اجمل په وهلو شروع وکړ. پنځه - شپږ واره يې د اجمل پر اوږو داسې سخت سخت وارونه وکړل چې تا ويل د پلار قاتل يې دی.

اجمل چې اوږې يې بد سوی کاوه، په وارخطايۍ وويل: ملا صايب! څه مې کړي دي چې داسې مې وهې؟

طالب چې غاښونه يې له ډېره قهره سره جنګېدل، ورته وويل: د کاپر زويه! ته لا خبرې هم کوې! ته څنګه سر تور سر ګرځې؟

اجمل وارخطا شو. خپل سر ته يې لاس يووړ او ايله اوس يې په ياد شو چې له کوره د راوتلو پر وخت يې خولۍ هېره کړې ده.

دواړه طالبان بيا هم د هغه په وهلو لګيا شول او تر هغې پورې يې وواهه چې دواړه ښه ستړي شول. وروسته يې دهغه لاسونه تر شا وتړل او د موټر باډۍ ته يې واچاوه. د موټر په سيټ کې ناست طالب چې نورو ورته حاجی ملا صايب ويل، موټروان ته وويل: هلکه! سلماني دوکان ته ورسه چې د دې خنزير سر به په سنت برابر کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

موټر حرکت وکړ او څو شیبې وروسته سلماني دوکان سره ودرېد. امر بالمعروف والا اجمل لاس نیولی دوکان ته بوت او ویې ویل: استاذه! د نورو کارونه پرېږده. اول د دغه دوس سر وخریه چې موږ تلوار لروا.

سلمان د «شه صایب» په ویلو د اجمل سر پاک ور وخرییل. کله چې د سلمان کار خلاص شو، طالب اجمل ته مخ ور واړاوه او ویې ویل: د استاذ پیسې ورکړه.

اجمل چې له شرمه یې خپل سر کښته اچولی و، وویل: پیسې راسره نشته.

امربالمعروف والا د هغه له لاسه ساعت خلاص کړ او د سلماني پر مېز یې کېښود. بیا یې سلمان ته وویل: استاذه! دغه سات درسره وساته. چې هر وخت یې پیسې درته راوړې بیرته یې ورکړه.

د سلمان زړه و سو. ساعت یې د اجمل جیب ته واچاوه او ویې ویل: صایب! پروا نه لري. زه اجوره نه غوالم.

طالب اجمل لاس نیولی موټر خوا ته بوت او له حاجي ملا څخه یې وپوښتل: حاجي ملا صایب! اوس ورسره څه وکړو؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

مشر ملا ورغبرګه کړه: تـه ودرېــږه. زه یـو څـو پوښـتنې وکـړم چـې مسلمان دی که کاپر.

د اجمل رنګ تښتېدلــی و. زړه یــې ټکـان کـاوه. ټـول بـدن یــې رېـږدېدل او د درد له لاسه سم نشو درېـدلی. حاجی ملا وپوښتل: لوی الحمد دې زده دی؟

اجمل پوهېده چې طالبان «دعای قنوت» ته لوی الحمـد وایــي نـو په ویلو یې پیل وکړ: اللهمه انا نستعینک و نستغفرک ...

حاجی ملا بیا وویل: د جنازې لمونځ ووایه.

اجمل د جنازې لمونځ هم ووایه. حاجی ملا نورو طالبانو ته وکتـل او په ملنډو یې وویل: دا کاپر خـو لکـه چـې اوس مسـلمان شـوی دی.

اجمل وویل: زه همداسې مسلمان پیدا شوی یم.

حاجی ملا چې خپلو انډیوالانو ته یې سترګه وهله، وویـل: اوس به دې مالوم کړم چې ریښتیا مسلمان یې که نه. ښـه نـو تـه را تـه چوبي سنتونه ووایه؟

اجمل په وارخطایۍ سره حیران حیران وکتل. پـه لړزانـده غـږ یـې وپوښتل: چوبي سنت څه شی دی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

حاجی ملا تندی تریو کړ او ویې ویل: ومو لیدل چې دا خنزیر کاپر و؟ هله موټر ته یې واچوئ. په جیل کې به یې مسلمان کړو.

موټر د امر بالمعروف زندان خوا ته روان شو.

کجکی

۱۱،۱۱،۱۳۸۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

درېمخی

عظیم مې پخوا هم دوه ځلې لیدلی و. هغه پولیس منصبدار و خو ما اول ځل د «شب شعر» په یوه محفل کې ولید. دا د دولس کاله مخکې خبره ده. مشاعرې ته په پولیسي دریشۍ کې راغلی و. پر اوږو یې تورنې رتبه او پر سینه یې درې مډالونه ځړېدل. زما څنګ ته ناستو کسانو خپلو منځو کې سره ویل: عظیم باندې خپل یونیفورم ډېر ګران دی. وګورئ چې ان په مشاعرو کې یې هم اغوندي.

یوه بل وویل: ورورره! نن سبا خو د همدې رتبو او مډالونو وخت دی او پر هر چا ګران دي.

مشاعره شروع شوه.ویاند په سر کې عظیم ته بلنه ورکړه. هغه خپل شعر ولوست. لهجه یې کابلي فارسي وه. شعر یې ما ته خوند رانکړ. خو یو څو کسانو ورته ډېرې چکچکې وکړې. پخپل شعر کې یې حاکم ګوند ستایلی و. ستاینه څه چې یو ډول چاپلوسي یې ورته کړې وه.

وختونه تېرېدل. د تنظیمي جګړو ډګر تود و. زه په یوه میني بوس موټر کې «ده دانا» خوا ته روان وم. موټر مو د دهمزنګ له څلور

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاري نه تاو شو او ناڅاپه يې برېک ونيو. دوه تنه وسـله وال کسـان موټر ته راوختل. د ټولو سپرليو مخونو ته يې په ځير وکتل او ځينـو ته يې امر وکړ چې له موټره کښته شي. لس دولس کسان يې کوز کړل. زه هم په کې وم. د پخواني شوروي د علم و فرهنګ د خونې ودانۍ ته يې بوتلو.

دا وخت دغه ودانۍ په کنډواله بدله شوې وه. دېوالونه يې سوري سوري وو. د خښتو او هيندارو ټوټې يې هرې خوا ته پرتې وې. پـه انګړ کې يې يو زنګون واښه شنه شوي وو. ټـولې کړکـۍ او دروازې يې ماتې وې. يوې لويې کوټې ته يې ننه ايستلو. ګورم چې عظـيم د څـو تنـو بـبر سرو وسـله والـو پـه مـنځ کـې ولاړ دی او پـه نـورو ټوپکيانو باندې امرونه کـوي. داسـې ښـکارېده چـې د ډلـې مشرـ دی. کـالي يـې بيخـي بـل ډول وو. يـو اوږد بخمـل کمـيس يـې اغوستی و چې ان تر ښنګرو پورې يې و. د پرتـوګ پـايڅې يـې بـډ وهلـې او پـه پښـو کـې يـې سـيلور بوټونـه وو. پـه غـاړه کـې يـې د تمانچې د مرميو قطار او تر ملا يې پوليسي کمربنـد تـړلی و. ږيـره يې هم پرېښې وه. څو تاره پر زنه او څو څـو تـاره د دواړو څنګـو يـا ټېکونو لاندې. تر پخوا ډېر چاغ شوی و. آن لـه ډېـر چـاغوالي يـې سترګې سمې نه معلومېدې. يو برګ دسـمال يـې پـر سر تـړلی و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې يې موړ ته پام شو، غاړه يې هسکه کړه. زمـوږ خـوا تـه پـه داسې تکبر روان شو چې ته وا ډيلی يې فتح کړی. موږ يـې ځنـګ په ځنګ سره ودرولو. يو قلم يې له جيبه راوايست. اول نفر نـه يـې وپوښتل: اې چيه؟

هغه خوارکي وويل: کلم استن.

عظيم يو بل ټوپکوال ته چې په ده پسې لکـه باډيګـارد غونـدې روان و، سترګک وواهه. وسله وال هغه سـړی تـر لاس ونيـو او بلـې کوټې ته يې بوت.

عظيم له دويم سړي نه هم هماغـه پوښـتنه وکـړه. هغـه يـې پـه ځواب کې وويل: قلم اس.

همداسې يې په ټولو باندې د قلم نوم واخيسـت او هغـه کسـان يې چې د قلم پر ځای «کلم» ويلي وو. هلته وسـاتل. پـاتې کسـان يې رخصت کړل. ما ټول ژوند پـه کابـل کـې تېـر کـړی نـو لـه دې امتحانه کامياب راووتم.

نن مې له لسـو کـالو وروسـته بيـا هغـه ولېـد. دا ځـل يـې تـوره دريشي او سپين شخ ګرېوانه کميس اغوستی و. سره نيکټايي يـې تړلې وه. ږيره او برېتونه يې پاک خريیلي وو. تورې عينکـې يـې پـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

سترګو او يوه شنه دوسيه يې په لاس کې وه. دا د يونما پـه دفـتر کې د ديموکراسۍ په اړه غونډه وه. غونډه شروع شوه. لومړی وينـا وال يې عظيم و. په ايراني لهجه يې خبرې کولې. وينا يـې داسـې پيل شوه:

خانم ها و آغايون!

امروزه عمده ترين چالشی که فرا راه دموکراسي قرار دارد همانا حضور گستردۀ جنگسالاران در کشور مېباشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوزخ په انسان کې

روزي او نفقه، ښې کلمې او ښې بهانې. کله کله به عبدالجبار خپل وجدان گرماوه چې ولې داسې کارونه کوي. خو د جبار پلمه همدا وه چې سړی د نفقې لپاره مجبوریږي چې ځینې کارونه وکړي. هغه د استخباراتو په اداره کې مستنطق و. کار یې هم آسان و او هم سخت. چارواکو به جبار ته د هر تورن سره یوه دوسیه هم ورسپارله چې د تورونو یو لیست به په کې و. د هغه دنده دا وه چې ټول یا لږ تر لږه تر نیمایي زیات تورونه په تورنو باندې ومني. په خپل کار کې آزاد و. د هر څه د کولو واک یې درلود. د تورنو وهل، ځورول، بې خوبه کول، د هغو د ویښتانو او ږیرې شکول، برق ته یې ورکول او ...

په لومړیو کې به یې تورن کسان یوازې په سوکونو، څپېړو، او لغتو وهل. له دې کاره یې ډېر خوند اخیسته. د وړوکوالي څخه یې په زړه کې همدا ارمان و چې هر څوک وډبوي. هغه په ماشومتوب کې تر گردو همزولو ډنگر او کمزوری و. هر وخت به یې په جنگ کې وهل خوړل خو اوس نو خدای ورکړی و.

کرار کرار یې د ځورولو نورې لارې هم وکارولې. نور نو یوازې د تورنو په وهلو نه راضي کېده. ځینو تورنو کسانو به هم یوازې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

وهلو اقرار نه کاوه. یو نیم کسـان خـو بـه د جبـار پـه نریـو بـڅینه لاسونو بیخي نه خوړېدل ځینو به ملنډې هم پرې وهلې.

میاشتې کلونه تېرېدل او جبار د اقرار اخیستلو نـوې وسـیلې او نوې طریقې زده کولې. پر بوتل باندې د تورنو کېنول او د هغـو پـر جنسي آلت د ډبرې ځوړندول تر ټولو موثرې لارې وې.

حکومتونه یو په بل پسې بدلېدل رابدلېـدل خـو جبـار لـه خپلـې دندې نه لرې کېده. هغه به د هر نوي حکومت په راتګ سره پنځه شپږ ورځې وزګار پاته کېده. خو ډېر ژر به د تورنو نوي کاروانونه ور ورسېدل. هغه به په همدې څو ورځنۍ وزګارتیا کې ډېر نارامـه و. لکه هغه څوک چې یو ډېر قیمتي شی یې ورک کړی وي، دې خوا ها خوا لالهانده ګرځېده. هېڅ شي خوند نه ورکـاوه او هـېڅ ځـای کې یې ارام نه مونده. وروسته بیا جبار د بیکاریو وختونو لپاره هـم یوه چاره وکړه. د کار په موده کې د اقرار اخیسـتنې پـر وخـت یـې ټول غږونه پـه فیتـه کـې ثبتـول. د تورنـو کړیکـې، ژړاوې، چیغـې، فریادونه، زارۍ او د جبـار سـپکې سـپورې او زیـاړې پـه فیتـو کـې خوندي کېدلې. جبار د بېکارۍ په شپو همدغه فیتې په ټېپ کې غږولې او ډېر خوند یې ترې اخیسته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه کاله مخکې یو بل حکومت راغی. جبار یې له دندې وشاړه. هغه څو اونۍ په کابل کې د کار په لټه کې و. خو د خوښې کار ورته پیدا نشو. همدا و چې پېښور ته یې کډه کړه. هلته څو ځایه د منشیتوب کار ورته پیدا شو. جبار په هر ځای کې څو څو ورځې تېرې کړې خو دغو کارونو خوند نه ورکاوه. ډېر وخت یې په خپل کور کې د هماغو فیتو په اورېدلو تېراوه. گوزاره یې په هاغو بېخرتو پیسو کېدله چې د کار په موده کې یې گټلې او د هغه ښځې معصومې په کور کې خوندي کړې وې.

په کور کې یوازې دی او ښځه یې اوسېدل. اولاد یې نه و شوی. یو څه موده چې تېره شوه ډېره عجیبه ستونزه ورته پیدا شوه. په نا حقه یې معصومې باندې شک پیدا شو زړه کې یې گرځېده چې ښځه یې له کوم چا سره لاره لري. دوه درې اونۍ یې د لیرې نه خپل کور وڅاره چې څوک ورته راځي که نه. هېڅ څوک یې هم ونه لید.

پر شیطان یې لعنت وویل. څو ورځې هوسا و. خو بیا ورته بدگوماني پیدا شوه. شک یې وار په وار زیاتېده. کور کې یې وویل چې د کړکیو پردې دې نه لیرې کوي. پر دې یې هم بسنه ونکړه. یوه ورځ یې تور رنگ راوړ او ټولې ښیښې یې تورې کړې. د کړکیو

(c) ketabton.com: The Digital Library

شا ته يې اوسپنيزې پنجرې ولګولې. بلـه ورځ يـې لـه بـازاره پنځـه دانې غټ غـټ قلفونـه راوړل او پـه دروازې يـې ولګـول. ښـځه يـې وپوښتل: دروازې خو دوه قلفونه لرل نو دا نور دې ولې ورولګول؟

ـ هېڅ ته نه پوهېږې. دا پردی وطن دی احتياط ښه شی دی.

جبار به که د دوو دقيقو لپاره هم له کوره ووت نو د دروازې ټول قلفونه به يې بندول او کيلي ګانې يې خپل جيب تـه اچـولې. لـه کوره يې داسې شی جوړ کړی و چې مرغـۍ هـم نشـوای ورننـوتی خو بيا يې هم شک نه ليرې کېده. کله کله يې پـه کـور کـې ويـل چې زه بازار ته ځم. خو د کور شا و خوا ته يې پيره کوله.

سوکه سوکه خبره نوره هم خرابـه شـوه. هغـه ډېـر ځوريـده. لـه معصومې څخه يې کرکه کوله. ته وا د ننه په بدن کې يې اور بل و او دی يې سوځاوه. يوه ورځ يې په ډېره بېړه د کـور ور خـلاص کـړ. په منډه د خوب کوټې تـه لاړ. د پـردې شـا، د تخـت لانـدې، ټـول ځايونه يې وپلټل. پخلنځي ته لاړ. الماری او روکونـه يـې پـه ځـير وکتل. بيا يې تشناب ته هم سر ښـکاره کـړ. ټـولې کـوټې او دالان يې ښه له نظره تېر کړ. معصومې ورنه پوښتنه وکړه: خيريت خو بـه وي. کوم څه دې ورک کړي دي که څنګه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ راته ووايه چېرته دې پټ کړی؟

ـ څه شی؟

ـ پخپله پوهېږې. سړی دې چېرې پټ کړی؟

ـ کوم سړی؟ ماغزه خو به دې نه وي خراب؟

لا یې خبره نه وه خلاصه شوې چې د جبار تر سوکونو او لغتو لاندې شوه. د هغې ورځې نه وروسته به یې هره ورځ همدا حال و.

کله کله به جبار نه سم سړی جوړ شو. له معصومې به یې بخښنه وغوښته، نوې جامې به یې ورته راوړلې. ښه به یې په مینه ورسره چلند وکړ. خو چې څو ورځې به تېرې شوې، بیا به پوښتنې گروېږنې، وهل او ټکول شروع شول.

کرار کرار د جبار شک او بد گوماني لا زیاته شوه. نیمه شپه به هم راویښېده. ټولې کوټې به یې وپلټلې. معصومه به یې راویښه کړه او په وهلو وهلو به ترې پوښتنه وکړه چې څوک درسره ویده و؟

څومره چې د جبار شک زیاتېده، هماغومره یې پر معصومې ظلمونه هم ډېرېدل. پر معصومې به یې هم د ځورونې هره طریقه ازمېیله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

***

نن جبار ښار ته تللی و. څنګه چې راستون شـو د وره ټـول قلفونـه يې خلاص کړل. مخامخ د خوب کوټې تـه لاړ. لېـوني غونـدې يــې دې خوا ها خوا وکتل. تخت يې پورتـه کـړ. بسـترې يــې ورغړولــې. پردې يې وشکولې. پخلنځی، دالان او نورو کوټو کــې يــې هــم هــر څه ګډوډ کړل.

تشناب ته لاړ چت او دېوالونو ته يې وکتل. پر تل يې لاس ورتېر کړ او په داسې غږ چې ته وا له کوم شي څخـه وېرېـدلی وي، پـه زوره يې ناري کړې: معصومې!

معصومې چې زړه يې درزېده او ټول بدن يې رپېـده، پـه وېرېـدلي غږ ځواب ورکړ:

ـ څه دې ويل؟

ـ څوک راغلي وو؟

ـ دروازه خو تا را پسې بنده کړې وه. کله څوک راتلای شو.

ـ څوک راغلي وو. رېښتيا ووايه؟

ـ قسم درته خورم ولله که خو ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

_ نو دا تشناب ولې لوند دی؟

_ کالي مې مينځلي. نه يې وينې چې دالان کې مې وېړ کړي دي.

_ ته ما غولوې هه. زه پوهېږم انډيوال دې دلته لامبېدلی.

_ ځنګه دې خولې ته سمېږي چې داسې خبرې کوې؟ لږ خو شرم وکړه.

_ ته لا ما ته نصيحت کوې؟

له کمځيو ونيوه. راچپه يې کړه. د لغتو وارونه يې پرې شروع کړل. د هرې لغتې سره د معصومې چيغه اسمان ته پورته کېده.

پنځه دقيقې همداسې تېرې شوې.

جبار ستړی شو. سا يې بنده بنده کېده.

پخلنځي ته لاړ. معصومې چيغې نه وهلې خو د هرې سا په اخيستلو يې زګيروي کول. زړه کې يې وويل ښه شو چې په همدومره خلاصه شوم. څو شېبې هماغسې پرته وه. چې دمه لږه يې سازه شوه، کرار کرار کېناسته. لاسونه يې پر دېوال تکيه کړه چې ولاړه شي. لا سمه اوچته شوې نه وه چې جبار له وينښتانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ونیوه. سر يې شا ته قاط کړ او پر مرۍ يې چاړه کېښوده. په ډډ غږ يې وپوښتل: ژر ووايه چا سره پرته وې؟

ـ ته کله زما خبره منې؟ په خدای قسم ...

د چاړې پر څوکه يې زور وکړ او ويې ويل: ريښتيا راته ووايه. مرۍ به دې غوڅه کړم.

معصومې په ژړا وويل: مړه مې که ـ چې ـ بېغمه شم.

ـ تا ته لکه چې ټوکه ښکاري، هه؟

د اورمېږه پر کینځ شاه رګ يې چاړه تېره کړه.

وينې دارې وکړې معصومې يوه کړيکه وکړه او ولوېده.

څو دقيقې وروسته د جبار يوه ګاونډي ولېدل چې جبار منډې وهي او کالي او لاسونه يې په وينو سره دي. هغه د جبار کور ته لاړ. د کور دروازه بېرته وه. د دالان تل او دېوالونه په وينو ککړ وو. د دېوالونو په ټيټو ځايونو کې د ورغوي سور رنګه ټاپې وې. د معصومې پر غاړه هماغه يو ټپ و. خو په نس او سينه کې يې لس دولس ځايه سوري وو. د اولاد ځای يې هم څیرل شوی و. ګاونډي د معصومې پر لوڅ بدن خپل څادر وغوړاوه او له کوره ووت چې پوليس خبر کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کابل

۲۷/۰۵/۱۳۸۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه او گناه

یو ساعت کېده چې هغه کور ته ننوتلي وو. کله چې مور راغلو، تپه تیاره وه خو اوس سپوږمۍ راختلې وه او په تته رڼا کې یې یو ماشوم مالومېده چې د خپلې مور په ځنګ کې ویده و. د دواړو مخونه د سپوږمۍ رڼا کې ښکارېدل. هغوی د کوټې په منځ کې پراته وو. مور خبر وو چې دا شپه په دې کور کې یوازې همدا مور او زوی پاتې وو. د هلک نیکه هم په خونه کې و خو هغه لاندې چت کې پروت و.

زموږ کار نور خلاص و. ملګری مې څو شېبې مخکې له نغدو پیسو سره ووت. زه پاته شوم چې د سرو زرو چاره وکړم. ښه و، زر پیدا شول. د کوټې په بر سر کې د سینګار د مېز د پاسه پراته وو.

اوس نو زما د وتلو وخت و. په کراره دروازې خوا ته روان شوم. کله چې د کړکۍ له مخې تېرېدم زما سیوری د ښځې پر مخ ولوېد. همدا چې بل ګام مې واخیست او سیوری مې د هغې له مخې تېر شو، ناڅاپه راویښه شوه. زما په لېدو ځای په ځای کېناسته. لږه شېبه له ډاره پخپل ځای وچه شوې وه خو ځنګه یې چې خوله چیغو ته خلاصه کړه، ما ورټوپ کړ. کیڼ لاس مې د هغې پر خوله کېښود. یوه ګوته مې یې تر غاښو لاندې شوه. خوله یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

رالګوله. ما په بل لاس د هغې پوزه بنده کړه. سا يې بنده شوه. خوله يې سسته شوه او زما ګوته يې خوشې کړه.

زه يې شا ته ناست وم. د هغې سر زما پر ګونډې لګېدلی و. زورونه يې وهل خو له ما نه چېرې خلاصېدی شوه. نه پوهېدم چې څه وکړم. که يې خوشې کړم نو شور جوړوي. چيغې وهي او خلک راباندې خبروي. او که همداسې يې ونيسم، مري.

مړه يې کړم که پرې يې ږدم؟

دا خو د شرم خبره ده چې يوه بې وسه ښځه ووژنم. که نر وای بيا مې دومره چورت پرې نه واهه خو د ښځې وژنه؟ نه دا زما له لاسه نه کيږي.

لاس مې ورو ورو له خولې نه يې ايسته کړ. هغې په ټول زور چيغه وکړه خو چيغه يې همداسې په ستوني کې وچه شوه ما يې خوله ډېر ژر بېرته ور بنده کړه.

حيران وم چې څه وکړم. که همداسې يې خوشې کړم او په منډه له کوره وتښتم نو څنګه به شي؟ نه داسې نه کيږي. که دغه کوټه اول چت کې وای خو بيا يو څه کېده. خو اوس تر څو چې زه له دې دويم چت نه کوزېږم، د ښځې چيغه د هغې خسر ـ را

(c) ketabton.com: The Digital Library

وينبوي. هغه به له لاندې نه دې خوا ته راودانګي او ما به په پوړيو کې ونيسي.

انډيوالان مې د سرای د ديواله شا ته پټ دي. هغوې بـه وتښـتي خو زه به ونيول شم.

ښځې په دې ټوله موده کې هڅه کوله چې ځان خوشې کړي. خو اوس يې لغتې هم غورځولې. د کوټې کنج ته مې راوڅکوله ما وې چې لغته يې پر کوچني ونه لګېږي. که يو ځل ماشوم را وينښ شي نو زما کار ختمېږي. بيا نو د تيښتې لاره راته نه پاتې کېږي.

چاړه مې له جيبه راوايسته. ما وې له شره به يې ځان خـلاص کـړم خو ماشوم ته مې ورپام شو زړه مې وسـو. کـه غټـوکی وای، دومـره پروا مې نه کوله خو هغه به ايله د لسو مياشتو و.

چاړه مې بېرته جيب ته کړه. په يوه لاس مې د هغې خولـه او پـوزه دواړه ټينګې نيولې وې په بل لاس مې د هغې لاسونه چې زمـا پـر لاس يې نوکان ښخ کړي وو، ټينګ کړل.

هغې شتڼکې وهلې. لکه سړی چې په اوبـو کـې ډوب شي، هـرې خوا ته يې لاس او پښې اچولې. زړه مې هم پرې خوږېده خو ځان

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم راباندې ګران و. څه به مې کړي وای؟ د چارې په فکر کې وم چې څنګه به له دې جنجاله ځان خلاص کړم.

نه پوهېږم چې څومره وخت په چورت کې ډوب وم خو يو وخت مې پام شو چې ښځه نوره کراره شوې ده، لاس او پښې نه غورځوي. ټول بدن يې مړ پړ دی. ورو ورو مې لاس له خولې يې نه لرې کړ خو هغې چيغه ونکړه.

غوږ مې پوزې ته ورنږدې کړ. سا يې نه کښله. هغه مړه شوې وه.

يو دم مې زړه کښته ولوېد. ټول بدن مې په لړزه شو. ښځه مې هماغسې پر ځمکه څملوله. زه په خاپوړو ورنه رهي شوم د ودرېدو توان مې نه درلود. ډېر وېرېدلی وم. د ماشوم له څنګه هماغسې په خاپوړو تېر شوم. کرار کرار ودرېدم او په لړزاندو ګامونو له کوټې نه ووتم. نه پوهېږم چې د سرای تر دروازې څنګه ورسېدم او څنګه پر ديوال واوښتم. انډيوالان مې دواړه زما په ليدو په بېړه زما خوا ته راغلل. په ټيټ غږ يې را نه وپوښتل: ته چېرې ورک شوې؟

زه لکه پاڼه رېږدېدم. غاښونه مې کړس کړس سره لګېدل. لکه سړی چې د ملاريا تبې نيولی وی بيخې همداسې لړزې اخيستی وم. خبرې مې پرې پرې کېدې. ومې ويل: هه... غه ... ښـ ... ځه

(c) ketabton.com: The Digital Library

- سم غـږېـــږه. ولې داســې رېـږدې؟

- هغه... هغه ښځه... رانه مړه شوه.

- ولې؟

- را... راوېښه شوه.

- څنګه دې ووژله؟ چاړه دې څه کړه؟

- راسره ده. په جیب کې... هغه مـې... پـه لاس... بانـدې مـړه کړه.

دواړو یو بل ته سره وکتل. بیا یې وخندل. یوه یـې وویـل: تـوره بـلا ورپسې. ښه شو چې راووتې.

بل یې وویل: ډارېـــږه مـه. دې کـارو سره ورو ورو بلدېـــږې. درځـــۍ چې ځو. هله!

له هغې شپې نه درې کاله تېر شوي. لس دولس کسـان مـې نور هم وژلي دي خو اوس مې لاسونه نه رېږدي. د سړي وژنه راتـه داسې ده لکه قصاب ته چې د مال وژنه ده. خو تر اوسه پورې مې هم د هغې شپې یادونه ځوروي. هر کله چې د شپې یوازې اوسـم، هماغه شپه مې راپه یـاد شي. هماغســې وېـره رابانـدې راشي. زړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مې ولوېږي. سر راباندې وڅرخي. لاسونه او پښې مې، ټول بدن مې وربېږدي. ځای پر ځای کېنم. سګرټ ولګوم. سر په سر څو کشه ورنه وڅکوم خو خوند رانکړي. ایسته یې وغورځوم. د ماشوم چیغې واورم چې مورې مورې نارې وهي او ژاړي. مور یې پرته وي. دی په خاپوړو هغې ته ځان ورسوي. په خپلو کوچنیو لاسونو د هغې زنه وښوروي او مورې مورې نارې ووهي. خو مور یې هماغسې پرته وي.

له دې سره توبې وباسم. خدایه توبه مې کړې... بد مې کړی... ته مې وبخښې... یا خدایه دا څه بد مې کړی... ته مې وبخښې.

په دې خبرو هم هوسا نه شم. وژاړم. خدای ته زارۍ وکړم او وژاړم. تر هغې وژاړم چې نور په ځان پوه نشم او خوب راشي. خوب! یوازې خوب مې له دې کړاو نه خلاصولای شي. ویده شم. خو سهار چې له خوبه راویښ شم، هر څه مې هېر وي. سهار بیا خپلو ملګرو ته ورشم. پوښتنه وکړم: هلکانو! څنګه چل دی؟ کوم نوی ښکار مو درک کړی دی که نه؟

کابل _ ده افغانان، اریا کلینیک

۱۳۸٦ – ۰۳_ ۱٤

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاپېرۍ او شیطان

په ټول ژوند کې مې دومره ښکلې نجلۍ نه وه لیدلې. تورې غټې سترګې، نرۍ لوړه پزه، نرۍ ګلابي شونډې، تک سپین مخ، دنګه غاړه. سره پنجابي کالي يې اغوستي وو.

په زړه کې مې درزي ته دعا کوله چې ګرېوان يې ورته ارت ګنډلی و. دې چې کله سر ټيټاوه نو سپين تيونه يې جوت ښکارېدل.

ځان سره مې ويل چې د ملي بس ډرېور وګوره او دا د کوه قاف ښاپيرۍ خو هغې به چې د سترګو لاندې راته وکتل او په سرو شونډو به راته وموسل نو زړه به مې په درزا سره ويل چې بخت دې راويښ شوی. نجلۍ هم درباندې زړه بايللی.

ناست پر جلو وم؛ خو فکر مې بل ځای و. نه پوهېدم. چې په کوم ګېر کې روان وم او له قرغې څخه تر باغ بالا پر ځمکه راغلی وم که په اسمان. يو يو وار به مې له هينداري سرک ته وکتل؛ خو بېرته مې سر لکه فنر ښي لاس ته ګرځېده او سترګې مې د هغې په سترګو ښخېدلې. هر ځل چې به ما ور وکتل؛ نو د نغمې په شان به يې خپلې تورې څڼې پر مخ رااړولې. بيا به يې د سر په يوه ټکان ورته څنډ ورکاوه او ما ته په کتو موسکۍ کېدله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

عجیبه حال مې و. د هغې له هر نظر سره زړه مې کښته غورځېده. په ټیپ کې د مغول اعظم د فلم سندره «پیار کیا تو ډرنا کیا» چالانه وه. زما سر ورسره بېخوده خوځېده او د ډول له هر درز سره زما لاس هم پر شټرنګ یو ټک ورکاوه. ما یوه شپه سر په سر درې دانې سګرټې څکولي وو؛ خو والله که یې داسې نشه کړی وم لکه د هغې سترګو چې اوس نشه کړی وم.

ما همداسې موټر چلاوه. چې له شا څوکیو راباندې چیغې شوې: وه استاذه! ودروه – خدای دې خوار که! سړی دې وواهه.

پر بریک مې پښه ټینګه کړه. موټر مې د سړک څنډې ته کړ. په هینداري کې مې ولیدل. چې دېرش څلوېښت ګزه لرې خلک پر سړک راټول دي. زه د موټر له مخکینۍ دروازې کښته شوم. د سپرلیو په منځ کې د هغو خوا ته روان شوم. کلینر مې هوښیاري کړې وه، لا د وخته یې ځان ایستلی و. د خلکو په ګڼه ګوڼه کې مې لار جوړه کړه. سړي ته مې ځان ورساوه. د نهو لسو کالو هلکی و. د مکتب له بکس یې کتابونه هرې خوا ته تیت شوي وو. په یوه لاس کې یې لا هم یوه ټوټه وچه ډوډۍ کلکه نیولې وه. له خولې. پوزې او غوږونو یې وینې رابهېدلې وې. خوله او سترګې یې خلاصې وې. د سر د کوپړۍ نیمه یې نه وه. څو ګامه هاخوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې ماغزه پر سرک پراته وو. بيخي د پسه د ماغزو غونـدې گـونځې گونځې او سپين وو. ماغزه لا هم داسې ښوربېدل لکه مستې چـې وشاربې يا لکه حلال کړی پسه چـې شـټنکې ووهـي. د مړي پـه ليدو مې وضع خرابه شوه. زړه مې درزېده. ټول بدن مې رېږدېده. پر تندي مـې يخـې خـولې راغلـې. سـترگې مـې لـه اوښـکو ډکـې شوې. دې وخت کې يو چا غږ وکړ: وه وروڼو دا موټروان څه شو؟

بل يې وويل: هلئ چې ونه تښتي.

ډېر وارخطا شوم. نه پوهېږم چې ولـې د دار کـړۍ مـې سـترگو تـه ودرېدله او ځان مې په کې پانسی وليـد. گومـان مـې کـاوه. چـې ټول خلک زما خوا ته گوري؛ خو ومې ليدل. چې هغوې چارچاپيره گورې. موټروان لټوي. څو تنو د موټر خوا ته منډې کـړې. لـه هغـه ځايه يې غږ وکړ: موټروان خو نشته. تښتېدلی دی.

زما د چوکۍ شا ته ډېرې ښځې ولاړې وې؛ ځکه خو نارينوو نـه وم ليدلی.

په زړه کې خوشاله وم چې چا نه وم پېژندلی. سوکه سوکه، چې د نـورو راتـه پـام نـه شي، لـه گڼـې گـوڼې ووتـم. پـه ټيکسيـ کـې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېناستم. کور ته ولاړم. وروړ ته مې په ولاړو کیسه تېره کړه او د تورخم د اډې لاره مې ونیوله.

له هغې ورځې اوس پوره شپږ میاشتې تېرېږي. په پېښور کې مزدا بس چلوم. تر ډېرې مودې مې چرت خراب و. سپرلیو ته مې بیخي نه ورکتل؛ خو هغه بله ورځ مې بیا چپ لاس ته پر اوله چوکۍ یوه سپینه کوتره ناسته وه. نه پوهېږم څنګه مې سترګې پر هغې ولګېدې؛ خو په هغه لومړي نظر سره سترګې په سترګو شوو. ښه شېبه مو سره د سترګو جنګ وکړ.

بیا مې زړه په درزا شو. د سترګو واک رانه ورک شو. چې هر څو مې سترګې مخامخ سړک ته نیولې. بېرته پخپله د هغې لوري ته کږېدلې. هغې هم ډول ډول نخرې کولې. کله یې لاندنۍ شونډه په غاښ چیچله. کله یې راته سترګه وهله او چې کله به د نورو پام نه و؛ نو شونډې به یې د مچولو په دود سره راغونډولې او یوې موسکا سره یې غبرګولې. د هغې له هرې ادا سره زه لا مستېدم او د زړه درزا مې لا زیاتېدله. وروستۍ ځل چې مې وروکتل. د هماغې نجلۍ په شان یې زلفې پر مخ خورې کړې او د نغمې په چم یې سر ته جټکه ورکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو نا څاپه مې د هغه ماشوم سر را یاد شو چې ماغزه یې پر سړک پراته وو. له دې سره سر راباندې دروند شو. پر سترګو مې توره شپه راغله. بې سېکه شوی وم. موټر مې په سختۍ ودراوه. سر مې پر شټرنګ کېښود. څو شېبې هماغسې پاتې وم.

کلینر راباندې غږ وکړ: استاذه! څه له خیره.

لږ تم شو. بیا یې د موټر باډۍ وډبوله. غږ یې وکړ: څه له خیره! څوک نه کوزیږي.

زه هماغسې غلی وم.

کلینر راغی. پر اوږه یې لاس راکېښود. ویې ویل: استاذه! خیر خو به وي؟ که ټیک نه یې چې ډاکټر له دې بوزم.

سر مې پورته کړ. ومې ویل: نه. بس پر سر مې چکر راغی. اوس ښه یم.

پر شیطان مې تو لعنت وویل او موټر مې چالان کړ.

کابل

حیات افغان - هند روغتون

۱۳۸٦ _ ۰۵ _ ۲۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

غیرت

ګل پري د پېښور په بوړه بازار کې په لړزاندو ګامونو دې خوا هاخوا تله او راتله. اوږد ګلداره کمیس چې لس دولس پیوند یې خوړلي وو په تن او تور سوری سوری ځادر یې پر سر و. مخ یې په خاورو او دوړو کې پټ و او خولو لارې پرې جوړې کړې وې. یو لاس یې وړاندې نیولی و. په ژړه غوني غږ یې ویل: د خدای لپاره خیر کړئ! کونډه یمه. یتیمان لرم. خدای دې عوضونه درکړي... د خدای په نامه!

نور یې د ګرځېدلو توان نه درلود. د بریښنا ستنې ته یې تکیه ولګوله او په چرت کې ډوبه شوه. تیر وختونه یې ور یاد شول. خپل میړه، زړورخان ور یاد شو. هغه ځان ډېر غیرتي سړی باله. دې ځو ځو ځله په زاریو ورته ویلې وه چې: سړیه جنګ ته مه ځه. که خدای مکړه څه درباندې وشي، زه به څه خاورې په سر کړم. یو ورور دې و، هغه هم شهید شو. ما چاته پرېږدې؟

خو میړه یې ویلي و: دا د بې غیرتۍ خبرې به نه کوې. ملایان وایي اسلام په خطر کې دی. جهاد راباندې پرز دی. که زه مړ شم نو پاک شهید به یم. جنت به مې ځای وي. ته که بل څوک نه لرې نو خدای خو لرې خدای به دې وساتي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا د هغې ورځې خبرې وې چې زړور خان جنګ ته د تلو په وخت کې ګل پري ته کړې وې او لا يوه مياشت نه وه تېره چې د مرګ خبر يې راغی.

د يوه موټر هارن د ګل پري د دغو ترخو يادونو سلسله وشلوله. ګل پري سر راپورته کړ او د موټر خوا ته يې وکتل. تور لوکس موټر و. ټيرونه يې پنډ پنډ او ښيښې يې تورې وې. د موټر ښيښه کښته شوه د موټروان په څنګ کې يو چاغ تور رنګه ګنجی سړی ناست و. په سترګو يې سپينې عينکې وې چې سترګې يې غټې ښکاره کولې. غټ غټ تاو کړي بريتونه يې وو. د سپين کميس تڼۍ يې خلاصې وې او د سرو زرو هار يې چې لکه زنځير غوندې و، مالومېده. تور واسکټ يې اغوستی و.

ګل پري د موټر په ليدلو هکه حيرانه شوه. چاغ سړي ورته په ګوته اشاره وکړه. نه پوهېده چې څه وکړي. موټر بيا هارن وکړ. لا يې فکر کاوه چې څه وکړي. ور ياد يې شول چې لورکۍ يې د دوو ورځو راهيسې وږې ده. هر ماښام په ژړا ژړا ډوډۍ غواړي او همداسې په ژړا ژړا څملي. دې پخپله هم دا دوې ورځې د ډوډۍ څکه نه وه کړې. د ځان پروا يې نه درلوده خو د لور لوږه او ژړا يې نشوه زغملی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

موټر یو ځل بیا هارن وکړ. دې چې پورته وکتل، بیا هم چاغ سړي ورته اشاره وکړه چې راشه.

زړه نا زړه په کرار کرار د موټر خوا ته روانه شوه. کله چې ور نږدې شوه، د موټر شاتنۍ دروازه خلاصه شوه. دا ور وختله.

موټر ګړندی روان شو. د فیز تري حیات اباد یوه کوڅه کې تاو شو. د یوه لوکس درې پوړیز کور په دروازې ننوت.

دوه ساعته وروسته ګل پري له هغه کوره راووته. خو اوس هغه پخوانۍ ګل پري نه وه. هر څه یې بدل شوي وو. لنډ پنجابي کالي یې په غاړه وو. سور جارجټ ټیکری یې پر لمدو ویښتانو پروت و. مخ یې پاک سوتره و. سپوږمۍ غوندې ځلیده. ډېره ښکلې وه. تورې بادامي غټې غټې سترګې، تک سپین مخ چې د کمخونۍ په اثر لا سپین شوی و، نرۍ شونډې او د ورځو منځ په تندي باندې شین خال په ریښتیا چې ورنه ښاپیرۍ جوړه کړې وه. هغه صفتونه چې ملایان یې د جنت د حورو په اړه کوي، ټول په ګل پري کې وو.

خپلې زړې جامې یې په یوه دسمال کې تاو کړې او په تخرګ کې نیولې وې. په بل لاس کې یې د زرو کلدارو دوه لوټونه وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نن د سپېڅ جي سره درې تنه نور انـډيوالان هـم وو څکـه خـو يـې دومره زياتې پيسې ورکړې وې.

گل پري سر کښته اچولی و. ټـول بدن يې رپيده.

لکه ماشوم چـې نوی په پښو شي، د هـر پلـه پـه ايښـودلو يـو ځـل درېدله او بيا يې بله پښه مخته ايښودله. لـه ځانـه سره يـې وويـل: زړور خانه! تا خو په اسلام غيرت وکړ. خدای خبر چې تـا تـه بـه د جنت حورې رسيدلې وې که نه خو ستا ښځه ...

کجکی ١٦،١١،٨٥

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرگ که شهادت؟

د کانتېنري موټرو کتار له کندز څخه مزار خوا تـه روان و. د سـهار یولس بجې وې. منی پیل شوی و خو تېرو پر له پسې وچکالیو هوا ډېره توده کړې وه. منی هم د اوړي په شان ګرم و.

کاروان ټکنی تګ درلود. له دې نـه جوتېـده چـې کانټېنرونـه ښـه درانـه دي. پـه کـانټېنرونو کـې انسـانان بـار وو. هغـوی د انسـان سـوداګرانو پـه دې صـندوقونو کـې اچـولي وو. دا د طالبـانو هغـه افراد وو چې پـه کنـدز کـې ملیشـو تـه تسـلیم شـوي وو. د ملیشـو مشرانو ژمنه کړې وه چې دوی به د تسلیمېدو پـه بـدل کـې خپلـو کورونـو تـه اسـتول کیـږي. خـو اوس یـې پـه شـبرغان کـې خپلـو زندانونو ته رهي کړي وو. هر کانټېنر کې تر سـلو زیـات کسـان پـه ولاړه سپاره وو.

ځلمی عبدالباری هم یوه کانټېنر کې ولاړ و. پنځه میاشتې کېدې چې د طالبـانو جلـب و احضـار لـه هلمنـد څخـه پـه تخـار کـې د هزارباغ کمربند ته راوستلی و. هغه یې اصلاً د دریو میاشـتو لپـاره راوستلی و خو همدا چې درې میاشتې یې پوره شوې، د امریکې د یرغل خبره توده شوه او مشرانو یې پرېکړه وکـړه چـې هـېڅ څـوک کور ته نشي تلای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه هم د نورو طالبانو په څير فکر کاوه چې رېښتيا هم خپل کلي کـور خـوا تـه روان دی نـو ځکـه يـې د خپـل کـلي منظـرې لکـه د ټلويزيون د هينداري پر مخ چې وي، د سترګو له مخــې تېرېـدلې. په هلمند سيند کې لامبو وهل، د کجکي پر غاړه د ماهيـانو نيـول او وربتول، انډيوالانو سره پر لامبو شرطونه تړل او د شرطونـو ګټـل. څه خوږې شېبې وې.

هغه په لامبو کې تر ګردو انډيوالانو تکړه و. هره غوټـه يـې تـر سـل ګزو کمه نه وه. کېداې شي يو علـت بـه يـې دا و چـې عبـدالباری هېڅ عمل نه درلود. د دې خوږو يادونو ننداري ډېر دوام ونـه کـړ . تنـدې او ګرمـۍ د ټولـو وضـع خرابـه کـړې وه. پـه کـانټينر کــې د ستنې په اندازه سوری هم نه و نو ځکه هوا هـم مـخ پـه خلاصـېدو وه. ټولو ته سا بندي غونـدې حالـت پيـدا شــوی و. کانټــينر لکـه تناره غـونـدې سور شوی و. دېوالونه يې د سکروټې په شان سره وو او د سړي لاسونه يې سـوځول. د خولـو بـوی او د اوسـپنې د زنـګ بـوی د هغـوی سـا بنـدي لا پســې زياتولـه. هغـو کسـانو بـه چــې دېوالونو ته نږدې وو په غبرګو لاسونو د کانټينر دېوالونه ډېـول خـو چا به مـوټـر نه دراوه او د دوې لاسـونه به وسوځـېدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هغوې وضع وار په وار لا خرابېده. چا باندې بـه ضـعف راغـی. د چا به خوا وګرځېده. څوک به قیونـه وهـل. د چـا بـه نـارې سـورې پورته وې. څو دقیقې وروسته تیار محشر جوړ شو. هر چا بـه هڅـه کوله چې د نورو پر اوږو وخېـږي په دې تمه چې پورتـه بـه هـوا يـو څه زياته وي او د دوې سابندي به لېرې کړي. خو دغه هڅـې هـم بې ګټې وې او په څو شېبو کې ټول يو په بل پسې سر پـه سر سره پرېوتل او يو په بل پسې يې سا وخته. د عبدالباری وضع هم ډېـره خرابه وه خو لا ژوندی و. ښايي په دې خاطر چې سا يـې پخـه وه. زړه يې په کراره خو ګړندی درزېده. سر يې پر له څرخېده ،خوا يې ګرځېده خو د قی وهلو وس ورسره نه و ځکه چې نس يې تـش و. پر سترګو يې توره تياره راغلې وه. د نورو اندېوالانو د مرګ لېدو يې د ژوند تمه شکولې وه.

د حاجي مولوي خبرې ور په ياد شوې. پنځـه مياشـتې پخـوا چـې عبدالباری يې د نـورو څلوېښـتو انـدېوالانو سره يـو ځـای تخـار تـه بيولی و، د خط مشر چې ټولو حـاجي مولـوي صـاحب بالـه، ورتـه وينا کړې وه او ويلي يې وو: «مـوږ او تاسـې د شر و فسـاد پـر ضـد جهاد کوو. د جهـاد اجرونـه خـورا ډېـر دي. تاسـې هـېڅ بـاک مـه کوئ. که زخمي شئ، په درد نه پوهيږئ. د درد پر ځای به يو ډېـر

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوږ احساس ولرئ. دلته مرگ نشته. څوک چې وژل کیږي، د شهادت درجه ورپه برخه کیږي. شهید د ځنکدن په عذاب نه پوهیږي. عزراییل ورته یو گل راوړي او دی چې څنگه هغه گل بوی کړي، سا یې وځي»

عبدالباری د ځنکدن په حال کې و خو په عذاب یې پوهېده. عزراییل ورته گل نه و راوړی. د هغه په پوزه یوازې د خولو او د اوسپنې د زنگ بوی لگېده. وروستۍ خبره یې چې په ذهن کې وگرځیده همدا وه «مرگ که شهادت؟» او بیا یې سا ورکړه.

کابل ۱۳۸٦ – ۰٤ – ۰۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

قومندان پلنگ

د بازار ورځ وه. یوه موټر کې مې شپاړس بوجۍ کچالو بار کړي او کندز ښار ته روان وم. ډېره موده شوې وه چې ښار ته نه وم تللی. هر څه راته پردي غوندې ښکارېدل. له «شوراوه» تېر شوی او «سر دورې» ته ورکوز شوی وم چې ګوپیچه والا پاټکیانو ودرولو. یوه چې برګ دسمال یې د خپلو اوږدو څڼو له پاسه تړلی و او په لاس کې یې کلاشینکوف ځړېده، راوړاندې شو. د موټر چارچاپېره وګرځېد او پوښتنه یې وکړه: بار د چا دی؟

ځواب مې ورکړ: زما دی.

_ ما پسې راشه.

هغه مخکې زه ورپسې روان شوم. شل دېرش ګزه لیرې یوې زړې کلا ته ننوتلو. د کلا په بر سر کې څو کوټې او په منځ کې یې د سپېدارو د دوو لویو ونو سیوري ته چې د ویالې په څنډه کې ولاړې وې، یوه چوتره وه. پر چوترې درې شپږ ګزي د مور غالۍ وېړې وې. څلورو څڼو ته یې بخملي نیالي پراته وو.

پنځه کسان د یوه برګ دسمال شاوخوا ته ناست او د کمسایي دانې یې کولولې. د صفې څنګ ته لس پنځه لس ګوپیچه والا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټوپکیان د ویالې غاړې ته ناست او د سګرټیو نه یې لوخړې پورته کولې. څنېور خپلې ګونډې پر غالۍ ولګولې او چوپه خوله کېناست. څو چې یوه سړي له میدانه پیسې راټولې کړې. اول څنېور او بیا نورو د «دس خوش ـ دس خوش» نارې وکړې. د پیسو ګټونکي دوه بنډله لس زري لوټونه څنېور ته ورواچول او وې ویل: واخله دا پر هلکانو وویشه.

همدې وخت کې یې ما ته پام شو. له څنېور نه یې وپوښتل: قلیچه! دا څوک دی؟

ـ بار والا دی صایب.

له سر نه تر پښو پورې یې له نظره تېر کړم او ویې ویل: څه شی دې بار کړي؟

ـ یو څه کچالو دي.

ـ چیرته یې وړې؟

ـ ښار ته. خرڅوم یې.

ـ ماسول (محصول) یې راکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ د څه شي ماسول؟ د بل ځایه خو مې نه دي راوړي. د خپلـې ځمکې مې دي.

ـ قلیچه ! دا سړی خو را ته نوی ښکاري. جاسوس ماسوس خو به نه وي؟

قلیچ ما ته په ځیر وکتل او ویې ویل: ولله ما خو هم پخوا نه دی لیدلی.

زه په دې ټوله موده په دې فکر کې وم چې دا سـړی خـو را تـه اشنا غوندې ښکاري. اوږدې څڼې، تک سـپین مـخ، نـری ښـکلې شونډې، په رانجو نری توري کـړې سـترګې، دنګـه سـپینه غـاړه او نری ښځینه اواز یې راته ډېر اشنا وو.

هو را په یاد مې شو. دا خو پخپله فېروز جان و. نریو بریتونـو او پـر زنې څو تاره ږیرې، ګوپیچې او د مرمیو غاړکې یې رنګ بـدل کـړی و. فېروز جان د حاجي مـراد بـای هلـک و. دا څـو کالـه مـې نـه و لیدلی.

پخوا به چې کله کله مراد بای مېلمستیاجوړه کړه او موږ بـه ورغلـو نو فېروز جان به تورې سترګې، سرې شـونډې، سره لاسـونه او سره اننګي، ښځینه کالي په تن، سالو په سر او زنګ په پښو میدان تـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شو. دمبوره چیان به یې ګډا ته نشول ټینګېدای. شپه به له نیمې واوښته، دمبوره چیان به ستړي هلاک اوړد وغځېدل خو دی بـه لا هم په میدان کې و او زموږ چکچکو ته به ګډېده.

پنځه کاله مخکې اوازه ګډه شوه چې فېروز مراد بای ویشـتلی او د هغه له نوې ښځې سره تښتېدلی. خلکو ویل چې فېروز د بـاې لـه نوې ښځې سره تار غځـولی و. رښـتیا خـو دا وه چـې حـاجي هغـه ښځه چې د ده د لور په عمر وه، د زرکانو په جنګ کـې ګټلـې وه. که نه دی خو د ښځو شوقي نه و. د شپې به په جلا کوټـه کـې لـه فېروز سره ځملاسته. چې په کور کې به یې هر کار و نـو فېـروز بـه یې استاوه. کوروالا یې له فېروز نه ستر نه کاوه. یوه ورځ چې مـراد باې له خپلې مشرې ښځې سره لانجه کـړې وه، هغـې ورتـه پیغـور ورکړی و چې شرم وکړه ښځه دې له فېروز سره جوړه ده او ته ما ته ببربړې.

مراد غوښتل چې فېروز وولي خو هغه پر وار ړومبی کړ او پر تنـدي یې وویشت. وروسته بیا خبر شوم چې فېـروز پـه یـوه تنظـیم کـې قومندان شوی خو خبر نه وم چې چېرې اوسي.

د فېروز غږ له چورتـه وایسـتم: تـا تـه وایـم! څـوک یـې؟ چـا تـه جاسوسي کوې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ زه قدوس یم... د مرادبای اندېوال. فېروز جانه ما نه پېژ...

پر اوږه مې یو سخت ګوزار وشو. خبره مې غوڅه شوه. پړمخې وغورځېدم. د لغتو او کنداغونو باران راباندې جوړ شو. ولې، ملا، ورنونه، سر، یو ځای مې هم روغ پاتې نشو. یو ډول تود شی مې غاړې او زنې خوا ته را وبهېده. لاس مې پر تېر کړ. وینې وې.

څنېور له وینښتانو ونیوم. پورته یې کړم او د فېروز مخې ته یې ودرولوم. ټول بدن مې خوږېده د ودرېدو وس را کې نه و. فېروز راته بد بد وکتل خپل اواز باندې یې زور وکړ چې ډېر شي او ویې پوښتل: زه څوک یم؟

ـ ته فېروز جان یې.

په ټول زور یې یو سوک په خوله راکړ او چیغه یې کړه: زه قومندان یم. قومندان پلنګ.

کابل

افغان ـ هند روغتون

۱۳۸٦ ـ ۰٦ ـ ۰٥

(c) ketabton.com: The Digital Library

له زوی سره خواله

داود جان به اوس ستر شوی وي. زه چې دې خوا ته راتلم، د نهو میاشتو و. خاپوړې یې کولې ـ یو... دوه... درې ـ روژه کې مې درې کاله پوره شول. له روژې نه تر لوی اختره دوې میاشتې او یوه میاشت بله دا یې درې میاشتې ټیک درې میاشتې باندې درې کاله کیږي چې نه مې دی لیدلی. ماما یې چې اختر کې زما پوښتنې ته راغلی و، وویل: داود جان ډېرې خوږې خبرې کوي. چې څوک ورنه پوښتنه وکي چې «پلار دې چېرې دی؟» هغه په خوږه ماشومانه ژبه ځواب ورکوي «پلال مې د دېوانو جنګ ته تللی زما پلال ډېل غیلتي سړی دی» مانا پلار مې ډېر غیرتي سړی دی.

داود جانه زویه! د زړګي سره! پلار دې رېښتیا غیرتي دی. څه وکړم، همدې غیرت له تا نه لیرې کړم. ګومان کوم چې هغه کابلي ترورزي به مې رېښتیا ویل. هغه راته ویل چې «دغه مرګونه چې تاسې یې خپلو کې سره کوئ، دا غیرت نه دی، دا بې غیرتي ده.» ما ورسره نه منله. ویل به مې چې ته فارسیوانانو سره لوی شوی یې. ته په غیرت څه پوهېږې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو اوس چې وینم، لکه چې هغه ریښتیا ویلي وو. خپل اوښی جنت گل مې وواژه. زما خور یې وهلې وه. هاغه ورځ مې خور ڤومره راته ژړلي و. یوه سترگه یې تکه شنه اوښتې وه. ما هم ځو ځلې خپله ښځه همداسې ډبولې ده. ستارگل لالا وایي چا چې خپله ښځه نه وي وهلې، جنت ته نه ځي ځکه چې ښځه ناقص العقله ده. مور ته مې دې هم خدای خیر ورکړي، په هاغه ورځ یې ڤومره زهیر کړم چې «ته بې غیرته ځنگه راغلې! خور دې په سرو سترگو درته ژړل خو تا هیڅ هم ونه کړل؟ پلار دې درې مړي کړي وو. خدای دې یې وبخښي داسې غیرتي سړی و. تا غوندې خو نه و.»

زه هم پښتون یم، پیغور کله منلی شم. هغه هم بیا د خپلې مور پیغور! ماشین مې په اوږه کړ. د هغوی کلي ته لاړم؟ جنت گل په پټیو کې کار کاوه؟ چې ورنږدې شوم، د لیرې نه یې غبږه را ته خلاصه کړه. د هغه خبرې مې هیڅ نه هېرېږي. «اوهو ناځوانه! ته چېرته یې. گهیځ مې درته چرگ حلال کړی و خو چې خبرېدم ته وختي تښتیدلی وې. خیر دی زه تا غوندې ناځوان نه یم. بل چرگ به درته... دا څه کوې؟ ماشین سره ټوکې مه کوه... وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلکه! لیونی شوی خو به نه یې؟ اوهو ګوته دې له ماشې ایسته که... دا څه کوې؟ ماشین ډک دی...»

ما هېڅ ونه ویل. پر ماشې مې ګوته ټینګه کړه. ډز شو. سرې پر ځمکه ولوېد او زه وتیښتم. څو پورې چې د هغه ورونه را رسېدل، ما ځان د ماما کور ته رسولی و. له هغې ورځې ستا دیدن راباندې حرام شو. اوف! داود جانه! غیرت مې وکړ خو اوس خپل کور کلی رانه پاتې دی. د جنت ګل ورونه او د اکا زامن یې لارې څاري. که ورپېښ شم نو د ژوند څکه به هم ونه کړم. له مرګه نه ډارېږم خو په دې وېرېږم چې تاسې به څنګه وکړئ. ځمکه مې د تره زامنو ته پاتې ده. زه د پلاره همدا یو سر پاتې یم. تا غوندې زه هم ورور نه لرم. د تره زامن خو مې اوس سم خلک دي، خپله دهقاني اخلي او نوره غله دانه تاسو ته درکوي. خو هغوی هم په پوست پاک نه دي. سبا ته به هغوی هم راته تربور شي. که یو ځل زما سترګې پټې شي نو پټې څه چې ان ستا مور به هم ځان ته په نکاح کړي.

نو ما څه ګټه وکړه؟ پخپله د عمرونو مساپر شوم، کلی را نه پاتې شو. د پنجاب په دې ګرمیو کې د خښتو مزدوري کوم. شپه ورځ کړېږم. هره شپه مې سترګو ته درېږې. هره شپه دې په خوب کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وینم. خدای خبر چې ته به همداسې یې چې زه دې په خوب کې وینم که نه.

خورکۍ مې بې چاره هره ورځ ډبول کیږي. د کور ټول کارونه پر هغې دي. د غوا لوښل، د سرې ټولول، غویانو ته وابښه رېبل، اوبه راوړل، لو او لور او ټول نور کارونه. خپل وړوکي لېوره ته ناسته ده. هر لیور چې یې کور ته ننه وځي او د خپل ورور عکس ته ګوري نو دا له کمځیو را نیسي او چې څومره وس لري، هغومره یې وهي. د خوابښې یې هم چې هر وخت زوی ور په یاد شي، د دې ویښتان شکوي. پخپله هم ژاړي او دا هم ژړوي. زموږ له کوره یې منع کړې. ښو شپو ته یې هم نه ورولي. د نري رنځ مریضانو غوندې وچه کلکه شوې. دا خبرې مې مور په کسیټ کې کړې وې. په ډېرو ننواتو هغه خلک دې ته راضي شوي دي چې یوازې زما مور په اختر کې لاړه شي او خپله لور وګوري.

څو بجې شوې؟ اوهو! یوه نیمه بجه ده. ټوله شپه مې په ویښه تېره کړه. سبا وختي بیا زه یم او د خښتو قالب. ته ودرېږه چې یو سګرټ خو وڅکوم. دا قوطی خو تش دی. نن شپه مې څو دانې سګرټ څکولي؟ ته ودره! لس دانې هغه بل دبي کې وې، شل هم دا. دېرش دانې سګرټ...

(c) ketabton.com: The Digital Library

یه خدایه! هر څه دې رانه واخیستل خو دا خوب رانـه مـه اخلـه
که نه نو لېونی به شم... ټوخه... ټوخه...

کابل

افغان _ هند روغتون

۱۳۸٦ _ ۰٦ _ ۰۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماما او خوريي

۱۹۹٤ کال و. څو ورځې کېدې چې تقاعد مې اخيستی و. د جرمني په فرانکفورت کې اوسېدم. په همدې ښار کې زېږېدلی هم وم. د کريسمس ورځ وه. ما وار له مخې پتېيلې وه چې کريسمس کې به له ځانه نيکولاس يا پاپا نويل* جوړوم. پرون مې له بازاره د نيکولاس ځانګړې جامې اخيستې وې. اوږده سره بخملي چپنه، اوږده ږېره او بريتونه، سره بخملي خولۍ او اوږدې سپينې څڼې.

زموږ د ښار په يوه څنډه کې د بهرنيو کډوالو يو کمپ و. په دې کمپ کې د بيلابېلو هيوادونو کډوال دېره وو. ما پرېکړه کړې وه چې د همدې کډوالو ماشومانو ته به سوغاتونه ورکوم. د نيکولاس جامې مې واغوستې. په څو کڅوړو کې مې د ماشومانو لپاره سوغاتونه واچول او خپل موټر کې د کمپ خوا ته وخوځېدم. د کمپ له مسول څخه مې اجازه واخيسته او د ننه لاړم.

ښکلې ورځ وه. له اکتوبر څخه تر ننه پورې مو لمر نه و ليدلی خو نن آسمان شين و. د کډوالو ماشومان د کمپ انګړ ته راوتلي او

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره لوبې یې کولې. په هغو کې ځینې پوهېدل چې نیکولاس کوچنیانو ته سوغات ورکوي نو زما خوا ته یې رامنډې کړې. ما هم کڅوړو ته لاس وغځاوه او هر یوه ته مې یو څه سوغات ورکړ. د ماشومانو خندا او خوشحالۍ ما ته ډېر خوند راکاوه.

ما ته خو خدای اولاد نه دی راکړی نو ځکه مې ماشومان ډېر خوښېږي. رېښتیا ماشومان خو باید د هر چا خوښ شي. د خدای پاک او معصوم بندګان دي. همداسې مې سوغاتونه ویشل او وړاندې تلم. سترګې مې پر یوه کوچني هلک ولګېدې چې له نورو کوچنیانو څخه لیرې د دیواله کنج کې لمر ته ناست دی او په چرت کې ډوب دی. عمر به یې د څلورو - پنځو کالو په شاوخوا کې و. زړه مې ورباندې وسو. ورنږدې شوم. ما وې د خپګان پوښتنه به هم ترېنه وکړم او یو څه سوغات به هم ورکړم. خو زما په لېدو یې له خولې یوه کړیکه پورته شوه او بېسده شو.

وار پار رانه خطا شو په بېړه مې په غېږ کې ونیو. غوږ مې یې سینې ته ورنږدې کړ. زړه یې درزېده. بیا مې غوږ پوزې ته یې ونیو. سا یې هم کښله. یو څه ډاډه شوم چې ژوندی خو دی.

له مخامخ بلاک څخه یوې ښځې چې خپل تور پړونی یې په لاس ټینګ نیولی و، زموږ خوا ته رامنډه کړه. پوه شوم چې د هلک مور

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده. له جيب نه مې موبايل راوايست او روغتون ته مې زنګ وواهـه. په څو شـېبو کـې امبـولانس راورسـېد. هلکـی مـو امبـولانس کـې واچاوه. مور يې په خوا کې کېناسته. زه پخپل موټر کې امبـولانس پسې روان شوم.

روغتون کې ډاکترانو وويل چې ماشوم سخت وېرېدلی دی. خـو د اندېښنې وړ داسې څه نشته.

د کوچنې مور زما ږيرې ته اشاره کوله او پخپله ژبه يې څه ويله. زه همدومره پوه شوم چې ماشوم زما له ږيرې څخه وېرېدلی دی.

ږيره او برېتونه مې لرې کړل. د نيکولاس جامې مـې هـم لـه ځانـه وايستې. په انتظار خونه کې کېناستم. نږدې نـيم سـاعت وروسـته نرس راباندې زېری وکړ چې ماشوم په سد شو. په دې وخت کې د کمپ مسوول هم له يوه ژباړونکي سره راورسـېد. پـه ګـډه د هلـک ليدو ته ورغلو. د خوارکي رنګ بيخي تښتېدلی و. ورنږدې شوم. پر ويښتانو مې لاس ورتېر کـړ. پـه ماشـومانه ژبـه يـې کـوم څـه راتـه وويل.

ژباړونکي ما ته کړه: هلک تا ته وايي چې ماما ته څوک يې؟

_ ماما؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ هو. د افغانستان ماشومان له خپلو ماماګانو سره ډېره مینه کوي.

ـ ورته ووایه چې هو زه دې ماما یم.

همدا چې ژباړونکي زما خبره ورته وکړه، ماشوم زما لاس ونیو. خپلې خولې ته یې نږدې کړ او بیا یې ښکل کړ.

اوه خدایه! دا څومره مینه ناکه ماشوم و. ما یې هم تندی ښکل کړ. عجیبه احساس مې درلود. ګومان مې کاوه چې زړه مې ویلې کېږي. دې ماشوم مې زړه بیخي له ګوګله وایست. په زړه کې مې ورته ډېره مینه پیدا شوه.

ژباړوونکي ته مې وویل چې د هلک له مور څخه دې پوښتنه وکړي چې هغه ولې له ما څخه ډارېدلی و.

ژباړونکي د هغې کیسه داسې راوژباړله: شپږ میاشتې پخوا کله چې کور مو په کابل کې و، یوه ورځ تا

غوندې ږیرور زموږ کور ته راننوتل. هلک ویده و خو د هغوی په شور ماشور راویښ شو. ږیرورو د ده پلار ته ویل چې پیسې راوباسه خو هغه په زاریو ورته ویل چې موږ پیسې نه لرو. ما احمد ګل د کوټې په یوه کنج کې پټ کړی و. ما هڅه کوله چې د زوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

سترګې مې پټې کړم. خو هغه د پېښې ننداره کوله. څه کم يو پـاو دغه لانجه روانه وه. چې ناڅاپه يوه ږيرور ماشې ته ګوته يوړه په يوه شيبه کې يې د احمد پلار اوږد وغځاوه. ظالمانو پر تندي ويشتلی و. له خولې نه يې اخ قدرې هم راونه وت. ځـای پـه ځـای يـې سـا ورکړه.

هغې دا وروستۍ جملې په سلګو سلګو وويلې. نور يـې نـو د خپلې ژړا مخه نه شوه نيولی. احمد هم له ژړا سره کړيکـې کـولې او زما اوښکې هم روانې وې.

د احمد مور چې ژړا يې وار په وار خبرې غوڅولې، وويل: لـه هغــې ورځــې... راوروســته... چــې هــر وخــت... ږيــرور وينــي... همداسې بېسده کيږي.

دغې کيسې ډېر غمجن کړم. ځان مې ګرماوه چې ولې مـې د احمد په زړه کې دا تريخ ياد ورتازه کړی.

خو اوس ډېر خوښ يـم چـې لـه داسـې ګـلالي ماشـوم سره آشـنا شوی يم. اوس هغه زمونږ ژبه زده کړې ده. ما شېفر ماما بولي او زه هغه ته د ده پخپله ژبه «خوريبی» وايم. چې رېښتيا ووايم، ما په ټول ژوند کې له چـا سره دومـره مينـه نـه ده کـړې. اوس هـره يکشـنبه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کمپ ته ځم. خوریی راسره اخلم په موټر کې چکر ورکوم. موټر یې ډېر خوښیږي. په پارکونو او مېله ځایونو کې یې ګرځوم. له دې کار نه ډېر خوند اخلم. د هغه خوشالی زما روح آراموي.

اوس مې ږیره هم پرېښې ده خو خوریی راځخه نه ډارېږي. ما همدا غوښتل چې د هغه ذهن ته دا خبره واچوم چې ږیره هېڅ ګناه نه لري، ګناه خو د ږیرې ځینې نا اهله څښتنان کوی.

کله کله احمد راته وایي: شېفر ماما! کاشکې دا ټول ږیرور لکه تا غوندې وای.

او زه ورته وایم: کاشکې د دنیا ټول ماشومان ستا په شان مینه ناکه وای.

کابل اریا کلینیک

۰۵- ۰۳ – ۱۳۸۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملا مې ماتـه شو ه

له مطالعې نه ستړی شوی وم. له کوره د باندې ووتـم چـې سـياله وکړم. زموږ له کور څخه درې ـ څـلور سوه گـزه لـرې کرونـدې وې. هلته هـوا ډېره ښـه او چوپـه چوپتيـا وه. پخـوا بـه هـم کلـه کلـه د مطالعې لپاره هلته تلم. په دې ورځ هم همغو پټيو خوا ته لاړم. څو واره مې ژوره سا واخيسته. طبيعت ډېر خوند راکړی و. د ونو سيورو ته روان وم. د پټيو منځ ته لا نه وم رسيدلی چې د زگېـرو سره مـې داسې يو غبرڼ تر غوږو شو: آخ! ملا مې ماته شوه.

شاوخوا ته مې په ځير وکتل خو هيڅ څوک هلتـه نـه وو. هـره خـوا مې وکتل. د ونو سرونو ته مې هم نظر واچاوه خو هلتـه هـم څـوک نه وو. سترگې مې تنگې کـړې او لاس مـې د سـترگو لـه پاسـه پـر تندي کېښود ترڅو هر څه سم ووينم خـو تـر هغـه ځايـه چـې مـې سترگو کار کاوه هيڅ څوک نه ښکارېده. گومان مې وکړ چې ماغزه مې سـتړي شـوي دي او همداسـې مـې خيـالي غبږ اورېـدلی. پـه همدې سوچ کې وم چې بيا مې هماغه غبږ تـر غـوږو شـو: آخ! مـلا مې ماته شوه.

دا خبره راته ډېـره آشنا وه. خو نه پوهـېدم چې چېـرې او د چـا لـه خولې مې اورېدلې وه. لږ وروسته مې ذهن ته راغله چـې دا زمـوږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ګاونډي میرویس خان خبره وه. د تنظیمي جګړو پر مهال د هغه په کور یو توغندی لګېدلی او ځوان شل کلن زوی یې شهید کړی و. کله چې په هغه ورځ میرویس خان له ښاره کور ته راستون شو او د خپل ځوانیمرګ زوی جسد یې ولېد چې په وینو کې لېت پېت پروت دی نو په زوره یې چیغه کړه: «آخ! ملا مې ماته شوه.» او بیا بېسده شو.

په همدې فکر کې وم چې بیا مې هماغه غږ واورېد. یو ځل بیا مې شاوخوا وڅارل. خو څوک رامالوم نه شول. فکر مې وکړ چې هسې وېرېدلی یم.

له جیب نه مې وړکی راډیو راویسته او ومې لګوله. ما وې خپل پام به غلط کړم. په دې ورځو مې خبرونه هم نه وو اورېدلي. بي بي سي راډیو مې ونیوله. خبرونه وو. اول خبر یې دا و: د بودا هغه بې ساري مجسمې چې شاوخوا یونیم زر کاله پخوا جوړې شوې وې، نن طالبانو په بم والوزولې.
دغه خبر مې چرت ډېر خراب کړ. نور مې نه څه لیدل او نه مې څه اورېدل.
راډیو هسې چالانه وه خو زه په فکر کې ډوب وم. د وخت په تېرېدو نه پوهېدم. خدای خبر چې به یو ساعت همداسې ډوب وم که لا ډېر خو

(c) ketabton.com: The Digital Library

هماغه غړ بیا په سد کړم. پورته مې وکتل مخامخ یو سپین ږیری سړی ولاړ و. اوږده سپینه ږیره او اوږدې څڼې یې وې. سر تور سر و خو یوه نری ریتاړه یې پر تندي باندې تړلې وه. کمیس یې ګونځې ګونځې او لمن یې ګرده وه. د پرتوګ پایڅې یې تنګې او ګونځې ګونځې وې. په پښو کې یې تر زنګانه پورې له نیمڅي نه جوړې شوې موزې وې. چپنه یې هم له نیمڅي نه جوړه وه. پر غاړه یې د سپینو زرو یوه څلور کنجه غاړکۍ ځړېده چې د فیل یو غاښ ورپورې ټېنګ شوی و. په یوه ګوته یې ګوتۍ وه. د ګوتۍ کړۍ د سپینو زرو او غمی یې د عقیقو و. په غمي کې یې د آتنا د خدایګوتې انځور د یوه ولاړ بنې ادم په توګه ښکارېده. د څرمنو پر ملاوستني یې د ژوو او الوتونکو انځورونه کیندل شوي وو. یوه خټینه کوزړۍ لکه اوسني پتک یې تر ملا تړلې وه. پر کوزړۍ باندې هم د ګلانو رنګه انځورونه کښل شوي وو. تر شا یې لیندۍ او د غشو کڅوړه وه. په یوه لاس کې یې یوه نیزه او په بل لاس کې یې یو ډبرین ګرز و.

ملا یې کړوپه وه خو په سترګو کې یې پنځه زره کلن برم ځلېده. په زګېرو یې ویل: اخ! ملا مې ماته شوه. خپلو بچو مې ملا راماته کړه.

کجکی ۱۳۸۵؛ ۱۱؛۱۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وند ویزه

زما اټکلونه ټول غلط وختل. زما ګومان دا و چې ملي اردو کې به وند نه وي او زه چې د مقاومت پر مهال په وندونو روږدی شوی یم، بې له ونده به ځنګه وکړم.

د یوه کنډک قوماندانی یې راکړې وه. هر څه د امریکایانو په لاس کې وو. پیسې، اکمالات، خریداري او ټول شیان. ما ویل امریکایان خو غلا هم نه کوي نو خپل مشاور سره به ځنګه ګوزاره وکړم.

د وخت په تېرېدو سره هر څه آسانه شول. د خپل مشاور ـ روبینسن ـ په هکله مې له هغه متله کار واخیست چې وایي «شوق بچه ره پیدا کو» دغه زوی مړی د ترفیع ډېر شوقي و او د ترفیع لپاره یې باید له افغانستانه د ښې دندې د ترسره کولو ثبوت وړی وای. ډېر هوښیار سړی و. نه پوهېږم ځنګه خبر شوی و چې زه په دفاع وزارت کې ډېر کسان پېژنم. چې رېښتیا شي نو مقاومت کې خو هماغه یو خدای بخښلی و چې سترګې مو ترې سوزېدلې، دا نور چې اوس ریسان او وزیران دي هغه وخت یې په یوه میدان کې راسره قمار وهل او یوه پره کې یې سګرټې راسره ځکول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

روبینسن هم لکه چې زما په شوق خبر و. یوه ورځ یې راته وویل: راځه چې انډیوالي سره وکړو. ته به ما ته د دفاع وزیر په لاسلیک یو مډال واخلې او زه به په خریداري کې ستا مشورې په پام کې ونیسم.

بس ما نور څه غوښتل. د انډیوالي لاس مو سره ورکړ. ملي اردو نوی جوړ شوی و او هېڅ شی یې نه درلود. له موبل او فرنیچر نه نیولې بیا تر پیالو، ترموزونو، کمپلو، د حمام د سامانو، قرطاسیې او په لسهاوو قلمه نورو شیانو پورې مو باید بازار کې رانیولي وای. وراره مې شیرین آغا د روبینسن ترجمان و. هغه اول له دوکاندارانو سره کتل او نرخونه یې مالومول بیا یې هغو ته ویل چې د هر شي بیه دې په بل کې یونیم او ان دوه وارې زیاتې ولیکي. د شیانو د اخیستلو نه وروسته، زه او شیرین آغا بېرته دوکاندارانو ته تلو او خپلې پیسې مو ځنې اخیستې. وروسته بیا خبر شوم چې شیرین آغا له دوکاندارانو څخه کمېشن هم اخلي او له ما یې پټوي خو څه مې ورته ونه ویل. ما وې څه پرېږده دی هم ځوان دی او د وند خو همدا لاره ده چې په وند کې وند ووهې. که له ما نه غلا ونه کړي نو له نورو یې هم نشي کولی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه ورځ د موټرو تلاشۍ ته تللي وو. د جلال آباد لـه خـوا یـو لنـډ کروزر موټر ډېر چټک راروان و. ما وې په دې کې بـه خامخـا کـوم فسـاد وي نـو لـه خپلـو باډیگـاردانو سره تیـار پـه خپـل مـوټر کـې کېناسـتم. لنـډ کـروزر راورسـېد خـو تلاشـۍ تـه یـې ونـه دراوه او همداسې تېر شو. زما موټر هم ورپسې شـو. هلکـانو تـه مـې وویـل چې ډېزې به نه کوئ.

لنډ کروزر د یوه کلي څنګ ته ودرېد. دوه کسان ورنه کښته شـول او په منډه کوټې ته ننوتل. زه بیخي ورلنډ وم. هغـوی مـې نیـولی شول خو پرې مې ښودل چې وتښتي. ژر ژر مـو د مـوټر د سـیټونو لاندې او باډۍ وسپړل. د تریـاکو دېـرش کڅـوړې مـو پیـدا کـړې. پنځه لس مې ورکې پرېښودې او نورې مې یې خپل موټر کـې بـار کړې. دې وخت کې روبینسن هم راورسېد. په هیښـتیا یـې زمـا د موټر بار ته وکتل او ویې پوښتل: ډګرمنه! دې تریاکو بانـدې څـه کوې؟

ما په خندا ورته وویل: وربانډې ستا لپاره مډال اخلم.

هغه هم په خندا شو او نور یې څه ونه ویل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کار مې ډېر ښه روان و. د وند نورې لارې مې چا ته نـه ښـییم خـو همدومره وایم چې په یوه کال کې مـې درې پـوړیز کـور جـوړ کـړ. موټرونـه مـې واخیسـتل او څـو شرکتونـو سره شریـک هـم شـوم. د روبینسن غم مې هم کړی و. د ورېښمو یوه دولس گزي غالۍ، څو افغاني ښځینه کمیسونه او یو څو اوسپنیزې مجسـمې چـې مـا پـه دوو روپو هم نه اخیستلې خـو د هغـه خوښـې شـوې وې، ورتـه پـه ډېرو پیسو اخیستې وې.

کال پوره شو او روبینسن بېرته امریکې ته ستنبېده. لـه وعـدې سره سم ما د دفاع له وزارت څخه ورته یو مډال واخیست چې پر کاغذ یې د دفاع وزیر لاسلیک کړی و.

د هغـه لـه تلـو څخـه څـو ورځـې مخکـې نـوي مشـاوران راغلـل. روبینسن زه هغو ته داسې معرفي کړم: ډگرمن جان آغا ډېـر تکـړه، پوه او صادق قومندان دی او په ملگرتیا کـې خـو بیخـي جـوړه نـه لري.

د دې خبرې سره یې ما ته وکتل او سـترگه یـې راتـه ووهلـه. دواړو کټ کټ په خندا شوو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

روبینسن د مخه ښې پر مهال د نوي مشاور لاس زما په لاس کې راکړ او ویې ویل: ما له جګړن بلک سره خبره کړې. هماغه تړون چې زما او ستا تر منځ و، ستا او د ده تر منځ به هم پاته شي.

په داسې حال کې چې د درې واړو په څېرو کې مو د بري او خوشالي نښې جوتې وې، یو د بل تر غاړې ووتو او روبینسن مو رخصت کړ. نو څو پورې چې زموږ ملک ته د ترفیع شوقیان راروان وي، زموږ د وند ویزه هم نه ختمېږي.

کابل

حیات افغان _ هند روغتون

۲۹ _ ۰۵ _ ۱۳۸٦

(c) ketabton.com: The Digital Library

عسکري کې منطق نشته

د نظامي روغتون د نفراتو آمر عبدالقدير حيران و چې څه وکړي. د نفراتو ريس ورته امر کړی و چې د روغتون تشکيل به داسې جوړوي چې د قومونو تر منځ انډول په کې مراعات شي. د نفراتو ريس ورته يو فورمول هم ورکړی و. فورمول داسې و چې په هره برخه کې دې په سلو کې پنځه دېرش پښتانه، پنځه دېرش تاجکان، او دېرش نور لږکيان مقرر شي.

خو ډاکترانو دا خبره نه منله. د روغتون علمي مرستيال او درې تنه ډاکتران د نفراتو مسول سره د نفراتو د ريس دفتر ته ورغلل. له ډېر انتظاره وروسته د نفراتو ريس هغوی خپل حضور ته ومنل. هغوې وويل چې په اداري څوکيو کې دغه فورمول تطبيقېدای شي خو په علمي او مسلکي چارو کې نه کيږي. د طب په برخه کې چې د انسان له ژوند سره سروکار لري خو بايد يوازينی معيار پوهه او وړتيا وي، نه قومي تړاو.

خو د نفراتو ريس همدا يوه خبره ټينګه کړې وه چې قانون استثنا نه مني او بايد په هره برخه کې يو شان تطبيق شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډاکترانو بیا هم پخپلو وړاندیزونو ټینګار وکړ. خو د نفراتو ریس په پای کې وویل: «په عسکري کې منطق نشته»

څو ورځې وروسته د ریس فورمول پلی شو. د فورمول له مخې په جراحي سرویس کې هم باید دوه تنه متخصصان د لږکیو څخه ټاکل شوي وای. خو په دغه لږکیو کې د جراحي متخصصان څه چې آن عادي ډاکتران هم نه پیدا کېدل.

عبدالقدیر د نفراتو ریاست ته رپوټ ورکړ. خو له هغې خوا بیا هم د فورمول په پلي کولو جدي ټینګار وشو او دا هم وویل شو چې که چېرې په دې لږکیو کې ډاکتران نشته نو کولای شي د هغوې نرسان په دې څوکیو وګوماري. په پای کې همداسې هم وشول. د یوې اونۍ لټون څخه وروسته په ډېر مشکل په دې لږکیو کې دوه کسان پیدا شول چې د نرسنګ دوه کلن کورسونه یې لوستي وو او په تشکیل کې د متخصص جراحانو په بست کې ونیول شول.

د عبدالقدیر جنجال خو په دې توګه خلاص شو خو د ډاکترانو تر منځ لانجه اوس شروع شوه. هغوې ویل دا دوه تنه نرسان چې د متخصص ډاکترانو په بست کې کار کوي او د متخصصانو امتیاز اخلي نو باید په نوکریوالي کې هم د متخصصانو په لیست کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ونیول شي. آخر کې دغه لانجه هم غوځه شوه او نرسان د متخصصانو د نوکریوالي په لیست کې ونیول شول.

یوه شپه چې د همدې نرسانو څخه یو تن نوکري و، د شپې د یوولسو بجو په شاوخوا کې د نفراتو ریس چې پر نس باندې یې سخت درد و، روغتون ته راوستل شو. نوکریوال ډاکتران په بېړه ورغلل چې هغه وګوري. له دود سره سم اول د داخلې نوکریوالان وروغوښتل شول. هغوې چې د نفراتو ریس معاینه کړ، ویې ویل چې ریس اپندیسیت دی او باید د جراحي نوکریوال له خوا تداوي شي. خو د جراحي نوکریوال په دې لټه کې و چې ځان خلاص کړي او د ناروغ تداوي پر داخله ډاکتر ور واړوي. همدا و چې د ناروغ د کتلو نه وروسته یې وویل: وروره! دا مریض داخلې پورې اړه لري. ما ورنه پوښتنه وکړه. ویل یې چې پرون یې ګاز پاس کړی دی (باد یې پرې شوی) نو څنګه به اپندیسیت وي؟

خو د داخلې نوکریوال ورته وویل: ته راشه! زه به درته وښیم چې په ناروغ کې د اپندیسیت ټول اعراض او علایم مثبت دي.

پس له ډېرو چنو جراحي نوکریوال مجبور شو چې د مریض تداوي په غاړه واخلي. ته مه وایه چې تر څو د جراح او داخله‌چي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر منځ لانجه غوځېدله، د ریس اپندکس چاودلی او میکروب یې په ټول نس کې تیت شوی و. دا وخت د شپې درې بجې وې چې د نفراتو ریس یې عملیاتخانې ته داخل کړ. په دې شپه د جراحي د نوکریوال قسمت بیخي خراب و. له یوې خوا له وخیم ناروغ سره مخامخ و او له بلې خوا د جراحي نور نوکریوالان ټول د کوم بل ډاکتر واده ته تللي وو او دی بیخي یوازې و.

بس وایي چې له پېښې نه تېښته نشته. د نفراتو ریس یې د عملیات پر مېز واچاوه. د انستیزي نوکریوال مریض ته بیهوشي ورکړه او د عملیات وار ورسید. هغه حیران و چې څه وکړي. د عملیاتخانې نرس ورته وویل: آمر صایب! نورو جراحانو خو به د داسې مریضانو نس د سینې له هډوکي نه نیولې ان تر سپوږمۍ پورې څیرل. نو ته هم همداسې وکړه.

هغه هم چاړه راوخسیته او د نرس په لارښونه یې د مریض ټول نس وڅیره. په دې وخت کې د غوځ شوو رګونو څخه وینې وبهېدې. د هغه رنګ وتښتېد. خولې پرې راماتې شوې. حیران و چې څه وکړي خو بیا هم د عملیاتخانې نرس لاس په کار شو او ژر ژر یې د غوځ شوو رګونو سرونه په یوې برقي آلې باندې وسیزل. د عملیاتخانې د نرس کمال هم همدوره و. تر دې وړاندې هغه هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه نشو کولی. اوس نو دواړه حیران وو چې څه وکړي. د مریض نس د ملنگانو د کجکول په شان خلاص پاتې و او د خیر سوالونه یې کول.

د نوکریوال په ماغزو کې ناڅاپه یو فکر د برېښنا په څېر وځلید. د جراحي لاسپوښونه (دستکشونه) یې وکښل. څنگ کوټې ته ولاړ. د پتلون له جیب نه یې موبایل راویست. یو نمبر یې دایل کړ. خو له هغې خوا کمپیوټر وویل: «دغه نمبر والا سړی خارج د ساحې سفر کړی. وروسته زنگ ووهئ»

بل نمبر ته یې زنگ وواهه خو بیا هم کمپیوټر ځواب ورکړ: «د دې خبرتیا له اورېدو څخه وروسته خپل پیغام کېږدئ»

په همدې توگه لسگونو شمېرو ته یې زنگونه ووهل خو د موبایل کمپنیو هم د ده له قسمت سره لاس یو کړی و او د ټولو کړو گناهونو کساتونه یې ځنې اخیستل.

څه سر به مو خوږوم شپه تر سهاره همداسې تیره شوه. سهار چې رسمیات شروع شول او نور ډاکتران راورسېدل. د ریس روح اسمان ته ختلی و. د ورځې په یوولسو بجو باندې د ریس جنازه خاورو ته وسپارل شوه. د یوه دولتي فرمان په ترڅ کې ورته

(c) ketabton.com: The Digital Library

د «بچۀ سقاو » مډال ورکړل شو. یو بل منصبدار د هغه ژوندلیک ولوست چې په پای کې یې ویل شوي وو:

ریس صاحب دومره قانوني سړی و چې آن خپل ژوند یې هم د «قانون استثنا نه مني» تر مقولې قربان کړ.

خو ډاکترانو ویل چې د نفراتو ریس د خپلې هغې خبرې قرباني شو چې ویل یې «په عسکري کې منطق نشته.»

هلمند کجکی

۲۸ . ۸ .۱۳۸۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

خيرات

درې کاله کيږي چې د وړکتون مديره يم. دا چې څنګه مې دغه څوکۍ ونيوه، بېله خبره ده. اولو ورځو کې به مې ځان سره ويل چې تا خو په ټول ژوند کې يو ساده ماموريت هم نه دی کړی نو مديريت به څنګه کوې؟ چې رېښتيا شي مکتب مې ان لس کاله پخوا تر نهمه پورې ويلی و. بيا وروسته مې يو چا ته پيسې ورکړې هغه د دولسم صنف شهادتنامه راته جوړه کړه. اوس هغه درسونه مې ټول هېر شوي دي. حيرانه وم چې څه به کړم. خو په دې درېو کلونو کې مې تجربه دومره زياته شوې ده چې اوس وزارت هم راته اسانه برېښي.

په لومړۍ ورځ چې وړکتون ته لاړمه، ښوونکې او خاله‌ګانې مې خپلې شعبې ته راوغوښتلې. په ډېره عادي لهجه مې باتې شروع کړې: «ما دا مديريت چيرته کاوه، خو څه وکړم دا د وړکتونونو ريسه نه ده، دا خوارکۍ ډېره را ته ټينګه شوه. ويلې دا ډېر مهم وړکتون دی زه پر بل چا اتبار نشم کولای او داسې لکه تا غوندې بله تکړه مديره چېرته پيدا کيږي.»

يوې ښوونکې غوښتله چې څه ووايي خو لا يې خوله خبرو ته نه وه جوړه کړې چې ما خپلې خبرې داسې وغځولې: «مجبوره يې کړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه به مې کړي وای؟ د خاله د لور خبره څوک پر ځمکه غورځولی شي چې بیا دې ډېره صمیمي خورلنه هم وي.»

له تاسو به یې څه پټوم، ریسه خو مې ولله که په رنګ هم لیدلې وي چې توره ده که سپینه. هسې مې خلک ډارول. باور وکړئ چې دغو خبرو مې معجزه وکړه. زه کراره د خیر پر غونډۍ کېناستمه. زما کارونه نورو ښوونکو تر سره کول. نه له حاضرۍ خبره ومه، نه له راپوره. صادره- وارده، د مکتوبونو او استعلامونو لیکل او استول، محاسبه او لنډه دا چې هر څه پخپله تر سره کېدل.

هرې ښوونکې به په خپله خوښه راته دا کارونه کول. خو ما هم د هغوی زحمتونه بې مجرا نه پرېښودل. هرې ښوونکې ته مې په اونۍ کې یوه ورځ په خپل صلاحیت رخصت ورکاوه. هغوې هم ډېرې خوشحالې وې. یو څه موده چې تېره شوه، استخباراتي کار مې شروع کړ. هغه داسې چې خاله‌ګانو ته مې وویل چې ټولې ښوونکې دې وڅاري او هرې یوې چې یې زما په هکله کومه خبره وکړه، ما ته دې ووایي. په بدل کې به یې ما یو څه لرګي او یا نور توکي ورکول چې خپلو کورونو ته یې یوسي. دغه تدبیر مې هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډېره ښه نتيجه ورکړه. د ټولو ښوونکو په زړونو زما وېره خپره وه. هېچا جرات نه کاوه چې په ما پسې خبرې وکړي.

د هرې ورځې په تېرېدو سره زما تجربه لا پسې زياتېدله. دا مې هم زده کړه چې څنګه د حاضرو ماشومانو له شمېر څخه دوه چنده زيات په راپور کې وليکم او د خوراکي توکو نيمايي برخه ځان ته وساتم. تاسو ته   خو مالومه ده چې په وړکتونونو کې د ماشومانو لپاره له وچو شېدو نه نيولې بيا تر بورې، غوړيو، وريجو، لوبيا او ډېرو نورو شيانو پورې هر څه پريمانه وي. هره پنجشنبه له غرمې نه وروسته چې په وړکتون کې هېڅ څوک نه پاتې کېدل، مېړه به مې خپل موټر راوست. د خاله په مرسته به مې ټول زېرمه شوي شيان په موټر کې واچول. يو څه به مې خاله ته هم ورکړل. په کور کې مو د هر شي لپاره جلا جلا کندوان وو او چې له کندوانو څخه به هم زياتېدل هغه به مو پر دوکاندارانو خرڅول. څو مياشتې مې دغه کار په ډاډه زړه وکړ. خو يوه ورځ خاله راته وويل: مديره صايب! دا ښوونکې نه دي، دا خپلو کې يو څه څه سره وايي.

ـ څه سره وايي؟ سمه خبره وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ هېڅ، بس همداسې سره وايي چې دا اضافي مواد باندې څه کيږي.

ـ تا ورته څه ونه ويل؟

ـ نه نو ما به څه ويلي وای. هغه ټيټکۍ نه ده ...

ـ ځوک. زرغونه خو به نه يادوې؟

ـ هو هماغه. هغې ويل چې مواد خو به خامخا مديره خپل کور ته وړي. نور ځوک خو يې وړای نشي.

ـ هغوې پسې مه ګرځه. چاره يې اسانه ده.

سبا مې د رخصتۍ پر مهال ټولو ښوونکو ته يوه – يوه کيلو وچې شېدې او همدومره بوره ورکړل او ورته مې وويل چې دا مواد اضافه وو. ما وې پر تاسو به يې وويشم چې خپلو بچو ته يې يوسئ. بس همدا و چې د ښوونکو خولې پټې شوې او زه بيخي بېغمه شومه.

خو نن يوه بله ټکه راپرېوته. د پنجشنبې ورځ وه. مېړه مې په دوو بجو خپل موټر راوست. موټر مو د وړکتون د انګړ دننه ودراوه. خاله او مېړه مې راسره لګيا شول. په بېړه مو زېرمه کړې شيان موټر ته واچول. مېړه مې جلو ته کېناست. خاله لاړه چې دروازه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلاصه کړي. همدا چې دروازه خلاصه شوه سترګې مې د ورکتونونو پر معاونې ولګېدې چې له اداري مدیرې سره د دروازې شا ته ولاړه وه. اوه خدایه! دا څه لوبه راباندې وشوه. اوس به څه ځواب ورکړم.

مخې ته یې ورغلم. ښه راغلاست مې ورته ووایه. غږ مې لړزېده. زړه مې درزېده او ټول بدن مې رېږدېده. پر تندي مې یخې خولې راماتې وې.

هغوې لکه چې چا ورته ویلي وي، سیده د موټر خوا ته ورغلې.

معاونې په تونده ژبه پوښتنه وکړه: موټر کې مو څه بار کړي دي؟

ژبه مې بنده بنده کېده. ځواب مې ورکړ: هېڅ... بس... هغه... څه شی دي... هغه اضافي مواد دي صایب.

_ اضافي مواد؟ اضافي مواد له کومه شول؟

_ معاونه صایب... هغه... هغه داسې ده... داسې ده چې کله کله به ماشومانو غیرحاضري کوله کنه.

_ نو بیا؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ بیا به مورِ په راپور کې... صایب په راپور کې به مو حاضر نیول.

ـ دې ته وايي عذر بدتر از گناه.

په دې وخت کې مې مېږه له موټره راکوز شو. زړه کې مې وویل چې ځه د ده ژبه خو تېزه ده، له جنجاله به مې خلاصه کړي. خو معاونې هغه ته هم په آمرانه لهجه وویل: ته نه شرمېږې چې د ښځې غلا ته دې ناست یې؟

د هغه ژبه هم پڅه شوه. ویې ویل: والله... خورې... داسې ده... داسې ده چې

ـ ما خو اورېدلي دي چې ته په کومه موسسه کې پنځه سوه ډالره معاش لرې.

ـ هو... خورې. همداسې ده.

ـ نو بیا غلا ولې کوې؟

ـ والله... نو څه ووایم.

زما داسې قار ورته راغلی و چې د ده ژبه خو دومره تېزه وه چې د همدې ژبې له برکته په موسسه کې مقرر شوی و که نه نو بل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کمال خو والله که ولري خو اوس څه بلا وهلی چې خبرې نشي۔ کولای.

معاونې بیا ما ته وویل:

_ ته څنګه نه شرمېږې چې د ماشومانو حق خورې؟

اداري مدیرې وویل: چې یو ځل یې ښاروالۍ ته معرفي کړو بیا به وشرمېږي.

په همدې وخت کې مې یوه خبره په ذهن کې لکه برېښنا وځلېده ورته مې وویل: خیر دی معاونه صایب. مه مې ځوروئ. تاسې خو هم لویه خېل خانه لرئ. زه خبره یم چې ستاسو مېلمانه هم ډېر دي. دغه مواد به تاسو ته _ تاسو دواړو ته به درکړم. خو چې ښاروالۍ ته مې ونه لېږئ.

معاونې ویل: ته غواړې چې موږ هم په دې غلا کې درسره شریکې شو؟

_ نه... نه... خدای دې نکړي... معاونه صایب دا... دا مواد خو هسې هم اضافي دي کنه... صایب مصرف یې وختي تېر شوی نو ولې به غلا وي؟ دا خو ستاسو حق دی.

_ نه. نه. په دومره کي موادو به زموږ رنګ نه بدوې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ومې لیدل چې لهجه یې یو څه نرمه شوې نو جرات مې زیات شو. ورغبرګه مې کړه: ولې به دومره‌کی وي؟ هره میاشت کې به همدومره مواد در ورسېږي.

اداري مدیرې وویل: ګوره معاونه صایب! دې خوارکۍ خو هم ولله که بده خبره کړې وي. دا بېچاره هم آبرو لري. ولې یې بې پته کوې؟ پرېږده چې خپله غریبي وکړي. څارنوال ته به یې څشته ولېږو؟ هسې چې ریښتیا شي، په دولت کې څوک دي چې غلا نه کوي؟

معاونې وویل: څه خیر! ستا په خاطر به یې له ګناه څخه تېره شم. خو ...

اداري مدیرې زما خوا ته وکتل او د معاونې خبره یې ورپوره کړه: خو چې پخپله وعده وفا وکړي.

په چټکۍ سره مې وویل: صایب بېغمه اوسۍ. هره میاشت کې به مو برخه پخپل موټر کې در ورسوو.

مېره مې د موټر شاتنۍ دروازې ورته خلاصې کړې او ویې ویل: راځئ موټر کې کېنئ. زه به مو مواد درسره یوسم او د بل وخت لپاره به مو کورونه هم ووینم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغوي په موټر کې کېناستلې او په داسې حال کې چې موسکۍ موسکۍ کېدلې، خدای پاماني يې راسره وکړه.

زه په بېړه کورته لاړمه او د تېرې اونۍ له موادو څخه مې يوه خوندوره حلوا پخه کړه او د خيرات لپاره مې د باندې ولېږله. له ځان سره مې وويل: څه شکر دی چې بلا وه خو برکت يې نه و.

کابل ـ اريا کلينيک

١٣٨٦ – ٠٣ - ٠٥

(c) ketabton.com: The Digital Library

فرهنګ او سیاست

یو چا د «ډي ان اي» دفتر ته وربللی وم. هلته یو ورکشاپ و. چې ورغلم، کتل مې چې د نویو جوړو شویو ګوندونو د سر کسان ټول حاضر دي. نه پوهېږم چې زه یې ځنګه دعوت کړی وم. زه خو نه په کوم ګوند کې وم، نه کوم سازمان کې. یوازې مې کله کله سیاسي لیکنې کولې.

ټولو لوکسې دریشۍ اغوستې وې. ښکلې نیکټایۍ یې تړلې وې. د عطرو بویونو خو یې ټوله کوټه په سر اخیستې وه. یوازې زه په خت پرتوګ کې وم. د کوټې اخر سر ته لاړم او په یوه کنج کې کېناستم. ما وې چې څوک مې ونه شړي. پس له یو څه انتظاره یو دنګ شین سترګی سړی کوټې ته راننوت. یو ساده کوبای پټلون یې د یوه بې لستوڼي کمیس سره اغوستی و. ترجمان یې تر ده ډېر لوکس و. ځان یې داسې را وپېژاند: زه جېمز واکر د امریکا په خارجه وزارت کې د سیاسي ګوندونو په ډیپارتمنت کې کار کوم. نن تاسو ته د سیاسي ګوندونو تر منځ د ایتلاف په هکله یو څو خبرې کوم.

د دې په ویلو سره سپینې دړې خوا ته لاړ او په انګرېزي باندې یې ولیکل: ایتلاف

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا یې ټولو ته په خیر وکتل.

ترجمان ته یې وویل: زما له بکس نه کاغذ او قلمونه راوباسه او پر دې څو کسانو چې قلمونه نلري، ویې وېشه.

همدا چې ترجمان د قلمونو پر وېشلو پیل کړ، ومې لیدل چې ټولو خپل قلمونه بېرته خپلو جیبونو ته واچول او هر یوه یې ترجمان ته ویل چې:

_ ماته هم راکړه.

_ یگ دانه بر مام.

_ دې خوا ته وگوره.

له کوټې نه حمام جوړ شو.

د جېمز خوله وازه پاتې وه. شاوخوا ته یې حیران حیران کتل.

تاسو څه فکر کوئ چې دا قلمونه څه ډول وو. پارکر؟ شیفر؟ یا کوم بل ډول گران بیه قلم؟

نه بابا ساده بېک قلمونه وو چې ښار کې په پنځو افغانیو خرڅېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په همدې وخت کې څنګ ته مې ناست سړي ته فکر شو چې د قلم په اخیستلو دومره خوشاله و چې خوله یې جینګه پاتې وه. سوټ بوټ یې ښه برابر و. ږیره او برېتونه یې هم پاک خرییلي وو. خو تر لاندنۍ شونډې نه یې لاندې یو غټ تک تور مچ ناست و. لاس مې وروغځاوه چې مچ ترینه وشړم. بد بد یې راته وکتل او ویې ویل:

ـ چې میکنې؟

ـ هیڅ وروره ما وې چې دغه مچ به درنه وشړم.

ـ او بې فرهنګ اې ریش اس یا منګس؟

ـ اوه وروركه بخښنه غواړم. دا ږېره خو دې ما ته بیخي لکه مچ غوندې ښكارېده.

ـ ادم کوهي!

زړه کې مې وویل چې کوهي خو ریښتیا چې یم او په دې که نو څه عیب دی. سمې خو هسې هم زورواکو لاندې کړي دي. موږ بیچاره‌ګان خو مجبوره یو چې په غرونو کې واړوو. خو دا بې فرهنګ یې نو ولې راته وویل. که د داسې ږېرې لرل فرهنګ وي خو ریښتیا هم بې فرهنګ یم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو بل سړکی راغی. کاغذ او قلم یې په لاس کې و. له یوه سره یې د ناستو کسانو نومونه لیکل. د هر چا مخې ته به چې ودرېد، هغه به ځان ورته معرفي کاوه:

ـ بکتاش پیکار گرا ریس حزب جوانان فېشن گرا

ـ رحمان قل جوشان معاون حزب رفاه برای شمال

ـ فروزان فرزانه فر حزب مترقي ارایش

ـ داریوش قبادیان حزب مشارکت فرهنگي

ـ عبدالستار سنتیار مسلمانیک گوند

د «مسلمانیک» کلمه راته عجیبه غوندې ښکاره شوه. خو بیا یو چا راته وویل چې د مسلمانیک «ایک» د ډیموکراتیک له «ایک» څخه اخیستل شوی.

خیر. جیمز په اوتو بوتو سر شو. داسې خبرې یې کولې چې ته وا موږ ورته ماشومان ښکارېدو. ویل یې چې: «د ایتلاف گټه دا ده چې انرژۍ مو پر څو برخو نه وېشل کیږي او که چېرې ایتلاف سره وکړۍ نو انتخابات گټلې شئ. خو د ایتلاف اول شرط دا دی چې ایتلاف کوونکي باید سره گډې موخې او گډ نظریات ولري.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړه کې مې ووېل چې موږ د داسې ګوندونو او تنظیمونو ایتلافونـه لیدلي دي چې یو د بل وینو ته هم تږي دي، یـو د بـل پـه زرهـاوو تنه یې سره وژلي دي او نن په یوه کاسه کې ډوډۍ خوري. نـو تـه څه راته لګیا یې او د ایتلاف درسونه راکوې؟ موږ پخپله په دې کار کې استادان یو. ته وایې ایـتلاف کـوونکي بایـد سره ګـډې مـوخې ولري. خو موږ تور، سپین، سور او شـین سره ګـډوو او بیـا نـو بـرګ برګ کېږو.

د جېمز په خبرو کې یو ټکی هم نه و چې پـه یادداشـت کولـو دې وارزي. خو ټول ناسـت کسـان بوخـت وو او قلمونـه یـې پـر کاغـذو خوځېدل. ما وې ته ودرېـږه چې دوې څه شی لیکي. یـوه تـه مـې سر ورنږدې کړ. که ګورم چې د خپلې امضا پـرېکټس کـوي. ټولـه پانه یې په امضاګانو ډکه کړې وه. یو بل تـن بیـا داسـې ښـکارېده چې پر خپل نوم به مین وي، د کاغذ مخ او شاټ یې پـه خپـل نـوم ښایسته کـړی و. څنـګ تـه مـې ناسـت فرهنګـي چـې زه یـې بـې فرهنګه بللی وم، یو زړه کښلی و چې په غشي سوری شوی. د وینو له څاڅکو څخه یې لښتی بهېدلی او د پاڼې په اخر کې په سـیند بدل شوی و. ما خو بیالوژي کې لوستلي وو چـې د انسـان د بـدن

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټوله وینه پنځه لیټره کیږي نو دا به د کوم ځناور زړه وي چې دومره ډېره وینه لري؟

جېمز د خپلو خبرو په پای کې وویل: ښاغلو! په څنګ کوټه کې ډوډۍ تیاره ده. مهرباني وکړئ.

د ټولو په څېرو کې د خوشحالۍ برېښنا وځلېده. زه تشناب ته لاړم چې لاس پرېمینځم. خو چې بېرته راغلم «نه دي د ویلو هغه څه چې ما لیدلي دي» پر مېزونو باندې برید و. داسې ښکارېده چې دا ټول خلک له وریجو څخه پرهېز دي او یا خو چا قسم ورکړی چې پرته له غوښې دې بل څه نه خوري. خوړل کاشکې وای. نه پوهېږم چې داړل وو که چیچل وو. اوس که ووایم چې د داړونکو په څېر یې پر غوښو حملې کولې خو ما به هم ملالۍ جویا غوندې پسې واخلئ. تر ټولو جالب خو هماغه فرهنګـي و د چرګ ورنونه یې یو په بل پسې پورته کول. په داسې بېړه یې شخوند واهه چې ته وا د ټېکې کار دی.

ورون به یې په دواړو لاسو ونیو او په جینګو غاښو به یې وداړل. په دې وخت کې جېمز هم راغی خو د فرهنګي په لیدلو بېرته په بېړه ووت. ځو شېبې وروسته په منډه راغی. یوه ډیجیټله کمره یې په لاس کې وه. د فرهنګي عکسونه یې په داسې حال کې واخیستل

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د یوه ورون غوښې يې خلاصې کړې او پر هډوکو يې شخوند واهه. جېمز فرهنګي ته پرله پسې تنکيو تنکيو ويل. فرهنګي هم خپل موټې شوی لاس چې غټه ګوته يې نېغه نيولې وه، جيمز خوا ته ښوراوه او تنکيو تنکيو يې ويل.

څه به ووايم. د فرهنګيانو او سياستوالو د دې حال په لېدو مې اشتها بنده شوه. فرهنګ او سياست دواړه مې هغوې ته پرېښودل او خپله لاره مې ونيوه.

کابل

۰۷ - ۰۳ – ۱۳۸۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلتوري يرغل

جانو چې په يوه موسسه کې د انگریزي ژبې ترجمان شو، نوم يې له جانو څخه په جان محمد بدل شو. پخوا به ان خپل مور او پلار هم جانو باله خو اوس چې هغه ځان ته يو تخلص هم پيدا کړی و نو ټولو «ځانگړی صاحب» باله.

هغه دا تخلص په دې خاطر غوره کړی و چې غوښتل يې هر څه يې ځانگړی وي او له نورو نه توپير ولري نو همدا و چې د ويښتانو له ډول نه نيولې بيا تر کاليو، عينکو، او بوټونو پورې هر څه يې ځانگړي شول. که د نورو بوټونه پنډ پنډ وو نو د ده به نری څوکې والا وو. که نورو ځوانانو پينه يي پتلونونه اغوستل نو د ده به بيخي شلېدلي وو. که همزولي يې پيپسي۔ څښلې، د ده څښاک به بير و. دی په خوراک، څښاک، خبرو اترو او خلاصه چې په هر څه کې له نورو نه جوت توپير پيدا کړی و.

يوه ورځ د همدغسې ځانگړو شيانو په خوړلو ورته د نس درد او خواگرځی پيدا شو او دی يې مجبور کړ چې د ډاکترانو کتنځيو ته مخه کړي. د عادت له مخې ده غوښتل چې کوم ځانگړي ډاکتر ته ورشي، نه کوم عادي ډاکتر ته. نو ځکه يې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډاکترانو د لـوحـو په لوستلو پيل وکـړ. لـه يوه ساعت وروسته يـې يوه ځـانـګـړې لوحـه وليدله چې پرې ليکل شوي و:

رنځور زيب ډاکتر ناروغمل

متخصص امـراض قلـب، شـش، معـده، ګـرده، روده، جګـر، کيسـه صفرا، قبرغه، مثانه...

تحصيلات عالي در هندوستان

د لوحې اخري ليکه په سره رنګ ليکل شوې وه. تر څو د لرې نه د خلکو په سترګو ولګېږي. جانو له ځانـه سره وويـل: يـاره ځانګړيـه! ځانګړی ډاکتر دې وموند. بس ورځه او ځان ورباندې ګوره.

جانو د کتنځي خوا ته چې د يوې ودانۍ په دريم پوړ کـې و، روان شو. د تنګو او تيارو پوړيـو څخـه چـې د نـم بـوی يـې د سـړي سـا بندوله، پورته شو او کتنځـي تـه ورسـېد. لــه نـيم سـاعت انــتظاره وروسته د ده وار ورسېد. جانو له ځـانه سره وويل چې ډاکتر خو په هندوسـتان کـې تحصـيل کـړی او هلتـه خـو ټـولې زده کـړې پـه انګريزي ژبه کيږي نو راځه ته هم خپله انګريزي ورباندې «ټـرای» کړه. کتنځي ته له ننوتو سره سم يې وويل: «هلو! ګوډ افټرنون»

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرته له دې چې د ډاکتر ځواب ته تم شي، په ګړندۍ ژبه یې ادامه ورکړه: آی هف ا پرابلم وېد مای ابډومن آی هف ستهوماک اېک، نازیا اینډ ومیټینګ اینډ آلسو ډیاریا.

I have a problem with my abdomen. I have .stomachache, nausea and vomiting and also diarrhea

ناڅاپه متوجه شو چې ډاکتر ورته داسې حیران حیران ګوري چې ته وا په دواړو غوږو کوڼ دی او بیخي اوري نه. نو ویې ویل: ډاکتر صاحب په انګریزي نه پوهېږې، که څنګه؟

- نه مې پلار انګرېز دی او نه مې مور انګرېزه ده. نو انګرېزي به مې ولې زده وي؟

_ تا خو تحصیل په هندوستان کې کړی.

_ هو کړی مې دی. نو څه؟

_ هلته خو درسونه په انګرېزي ژبه وي نو ستا څنګه نه ده زده؟

ډاکتر په داسې وارخطایۍ لکه چې لاس په لاس په غلا نیول شوی وي، وویل: هو... هو... ریښتیا درس خو مې په هند

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې ویلی. خو هغه وخت هلته انګرېزي نه چلېده. هر څه په اردو ژبه وو.

جانو په سپين سترګي سره وويل: چل کويي بات نهي مې آپ کو اردو مې بتاتاهو. بات يې هې که ميري پېټ مې درد هې، اولټي آرهي هې اور...

ډاکتر جانو پرې نه ښود چې خپله خبره پوره کړي او په داسې حال کې چې رنګ يې سور اوښتی و، خو غوښتل يې چې خپله وارخطايي پټه کړي، وويل: وروره! دا د پرديو ژبې څه کوې؟ راځه چې په خپله ژبه سره وغږېږو. اوس نو ووايه څه تکليف لرې؟

جانو چې په خبره پوه شوی و، وويل: نس مې خوږيږي. خوا مې ګرځي، قی وهم او د نسه هم خراب يم.

ډاکتر د جانو فشار وکوت او يوه اوږده نسخه يې ورته وليکله. جانو نسخه واخيسته او له کتنځي نه ووت. خو دوا يې وانخيسته.

يوه اونۍ وروسته جانو ښار ته لاړ. ويې لېدل چې د اطلاعاتو او کلتور وزارت مخې ته ډېر کسان سره راټول شوي وو چې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاسونو یې شعارونه پورته کړي وو. د ټولو نه مخکې یو سړی ولاړ و چې پرله پسې یې دغه شعارونه ورکول:

دولت دې د کلتوري یرغل مخه ونیسي!

دولت دې پر هندي فلمونو بندیز ولګوي!

موږ نه غواړو چې ځوانان مو د پردیو ژبې زده کړي!

جانو چې ښه وړاندې ولاړ، ویې لیدل چې هماغه ډاکتر ناروغمل دی چې شعار ورکوي.

کجکی ۱۳۸۵ – ۱۱ - ۱۱

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library